

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

ФОТО: ІРИНА ШУМИКИ

Валентина і Віталій Шумики ростять четверо дітей – це подружня пара, якій багато хто може по-доброму позаздрити.

● НІХТО, КРІМ ТЕБЕ

«Що ж то таке: вчителька, а зустрічається з таким молодим хлопцем?»

Через різницю у віці їм казали, що вони не пара, тож який це буде шлюб...

Репортаж із дому, де живе любов, – с. 2-3 »

Пара об'єдналася після 77 років розлуки

Не відкривайте свою душу дияволу.

Чому не можна ворожити на свою долю?

● СВЯТЕ І ГРІШНЕ

Гадання, магія та привороги вважаються несумісними з християнським вченням і розглядаються як гріх

Детальніше про це в колонці священнослужителя – с. 7 »

● КОЗАЦЬКОГО РОДУ!

Дружина Степана Хмари: «Я знала, що в нього «одна любов на все життя» – то Україна. І ми на цьому з ним зійшлися – на Україні»

Бог подарував їм синопка Тараса, коли відомому політику було вже 64

Про особисте життя Героя України – на с. 8-9 »

«Кохана вища на 15 см – ну і що?»

● ШЕРШЕ ЛЯ ФАМ!

29-річній Ліззі Грумбрідж доводилося стикатися з невпевненими в собі хлопцями, які забороняли їй носити високі підбори. Однак нарешті вона знайшла коханого чоловіка, який... значно нижчий за неї

Джеймс каже, що йому байдуже до зросту Ліззі та що вона перша жінка, вища за нього.

Історія незвичайної пари на с. 5 »

«Коли закінчиться війна, я розцілю всі ікони...»

● **З ВИСОТИ ДУШІ** Шановні друзі, мої читачі. Сьогодні зі мною трапилась неочікувана історія. Вірш, який я написала ще 22 серпня 2022 року і виклала на сторінках авторської поезії 23 серпня «Коли закінчиться війна, я розцілю всі ікони», сьогодні поширюється фейсбуком під авторством ... Ліни Костенко

Галина ПОТОПЛЯК, м. Львів

Хто це зробив першим, хто так підписав я не знаю, але прошу всіх, хто це зустріне, відреагувати і написати свій коментар. Говорити про мої емоції не стану. Але це ніби злодії влізли до хати. І зрозуміло, що шановна Ліна Василівна про це і сном духом нічого не знає. Пробачте, Ліно Василівно тих, хто так чинить.

А ось і мій вірш від кожної літери до кожної крапки:

Коли закінчиться війна,
Я розцілю всі ікони.
Присяду в хаті край вікна
І буду чути церковні дзвони.

І буду гладити лице.
Сльоза покотиться – піймаю.
І кожен клаптик чебрецем
В душі своїй повистеляю.

І я наплачусь доскочу.
Сльозами вмию всі могили.
Зварю відвар із перстачу
І вип'ю келишок для сили.

І вип'ю другий, щоб від ран
Не залишилося і сліду.
Наллю наливки повний збан
І понесу її сусіду.

Ми будемо удвох мовчати.
Хміліти разом й тверезити.
Ми будемо пошепки кричати
І в небо кидати жовті квіти.

І сині айстри розцвітуть
На полі битви під Херсоном.
Червоні маки проростуть
Під Києвом над збитим дроном.

Коли закінчиться війна... Коли...
Усі говорять, що нескоро.
Але готую я столи
І промовляю – скоро, скоро.

Ще день, ще ніч. Та й ще зима.
А там весна і перші грози.
Коли закінчиться війна,
Я вам нарву букет мімози...

Ми будемо пошепки кричати
І в небо кидати жовті квіти.

«Що ж то таке: вчителька, а зустрічається з таким молодим хлопцем?»

Через різницю у віці їм казали, що вони не пара, тож який це буде шлюб...

● НІХТО, КРІМ ТЕБЕ

Та гору взяли почуття двох молодих закоханих людей. І ось у цієї «не пари», котра живе у волинському селі Щитинь на Любешівщині, – щасливе подружнє життя. У затишному будинку, де оселилася любов Валентини і Віталія Шумиків, ростуть їхні три доньки і син, які, скажемо, забігаючи наперед, неспросто далися подружжю: сім років після весілля лелека ну ніяк не хотів до них прилітати

Катерина ЗУБЧУК

БАБУСА-РОДИЧКА ПРИЙНЯЛА НА КВАРТИРУ МАЙБУТНЮ НАРЕЧЕНУ

Валентина родом із Великої Глуші, що через село від Щитиня, куди потрапила завдяки випадку.

– Я навчалася у Луцькому педагогічному інституті імені Лесі Українки (згодом це вже був Волинський державний університет). На педфаці, – пригадає жінка. – І ось на останньому курсі була практика. Вибрала своє рідне село. Та виявилось, що Щитинській школі потрібен вчитель початкових класів. Запропонували

Таїнство вінчання – день, коли наречені дали обітницю в радості й горі бути разом до кінця днів своїх.

мені там роботу. Я й поїхала і стала працювати. Закінчувала виш разом зі своєю групою, але вже заочно. А виявилось, що долю свою тут знайшла.

Правда, зустріч із майбутнім чоловіком сталася не скоро. Справа в тому, що Віталій Шумик на три («якщо за паспортом, то й на всі чотири») роки молодший за Валентину. Тож минуло п'ять літ її вчителювання у Щитині до їхнього знайомства. Мав хлопець вирости, в армії відслужити.

– Оскільки Валя квартирувала у баби Марії – моєї родички, – це уже Віталій долучається до розмо-

ви, – то я заходив туди сміливо не раз на вечорниці. Було це уже після того, як із армії вернувся. А до строкової служби ми і не знали одне одного.

Якось Віталій провів учительку додому з дискотеки. Це і було їхнє перше побачення. А потім і освідчення. Почула дівчина і заповітні три слова: «Я тебе люблю», і зізнання: «Жити без тебе не можу».

– Але я йому довго говорила, що не хочу нічого у своєму житті міняти, – каже жінка. – Мовляв, мені добре зараз: ти приходиш до мене нагодований своєю мамою, вона тобі

Почула дівчина і заповітні три слова: «Я тебе люблю», і зізнання: «Жити без тебе не можу».

попере, прибере. А як поженимося, то все це на мене ляже.

25 літ мала Валентина, як ішла заміж. Ясно, що уже по-дорослому розмірковувала про сімейне життя, про те, яка це відповідальність. Але зізнається і про такий нюанс:

– Віталію був 21 рік, коли з армії прийшов. «І що ж то таке, – ходили пересуди по селу, – вчителька, а зустрічається з таким молодим хлопцем?». Знаю, що і батьки його теж вважали, що ми не пара, що Віталію ще рано женитися...

Може, й це було причиною того, що дівчина з гонору не відразу відповіла згодою на пропозицію руки й серця. Але, як тепер каже подружжя, це вже доля. Незважаючи на всі пересуди, вони одружилися. Одного вечора, проводжаючи її додому, як це бувало не раз, Віталій поставив питання руба: «Ти вийдеш за мене заміж?». Попрощалися вони ще на непевній ноті: «Наступного дня, на холодну голову, все обговоримо». Але скоро, в лютому 2001-го, були заручини, а на початку червня, на Зелені свята, – і весілля. Повінчав молодят настоятель храму села Щитинь отець Іван.

Мамина й татова втіха – син і три донечки.

Фото з архіву родини ШУМИКІВ.

Подружжя довго чекало дітей – й Господь щедро їх обдарував.

«СІМ РОКІВ ПІСЛЯ ВЕСІЛЛЯ НЕ БУЛО У НАС ДІТЕЙ»

І прийшла обраниця Віталія у невістки. Може, зразу, як каже жінка, свекри і насторожено її сприйняли. Як-не-як, а син не відступився від свого і женився, хоч вони вважали, що йому рано заводити сім'ю. Та дуже скоро стала Валентина рідною в родині, паспортні дані й забулися. Бо ж не випадково кажуть, що для батьків головне, аби їхній дитині жилося добре. А Віталій і Валентина стали парою, якій багато хто може по-доброму позадригати.

От тільки довго дітей вони чекали. Сім років після весілля не посилав їм Бог сина чи доньку. І лікувалася жінка, і в Господа подружжя вимолювало, аби подарував їм радість, без якої сім'я здавалася неповною, а їхнє життя втрачало свої найяскравіші барви. І вимолити. У 2009 році з'явилася на світ їхня перша донька, яку назвали Даринкою, бо це дійсно був неочікуваний дарунок. А потім «посипалися» одне за одним ще троє – хлопчик і дві дівчинки: Тарас, Орися та Христинка. Наймолодша на Водохрещу у 2017-му народилася, то й імені не довелося довго вибирати – було готове. Коли мова зайшла про те, що діти далися нашим героям непросто, жінка сказала:

– Ще й як непросто. Сім літ чекали їх. А коли уже вагітніла, то щоразу лі-

карі мене застерігали, що можуть бути ускладнення. Це ж чотири операції, бо з'являлися на світ доньки і син завдяки кесаревому розтину. І доводилося папірець підписувати, що всю відповідальність беру на себе і не матиму ні до кого претензій.

Коли в сім'ї було троє дітей, жінці можна було б уже й не ризикувати здоров'ям.

– Але після того, як стільки літ чекала материнства, – каже вона, – я нізащо не могла перервати вагітність. Нашій Христинці уже сім років виповнилося. Це найменша донька і величезна радість. Навіть важко зараз уявити, як би жили без неї.

«ЛИШЕ ПІСЛЯ НАРОДЖЕННЯ ПЕРШОЇ ДОНЬКИ З'ЯВИВСЯ СТИМУЛ БУДУВАТИ СВІЙ ДІМ»

Ми розмовляли з подружжям у їхньому гарно облаштованому, затишному будинку. Виявилось, що новосілля тут справляли лише десять літ тому, незважаючи на те, що в шлюбі Шумики вже понад двадцять років. До цього жили з батьками. І до народження їхньої найстаршої дочки якщо й збирали гроші на власне житло, то все одно будівництво бачилося десь у перспективі.

– Даринка стала стимулом для того, щоб ми всерйоз подумали про своє гніздечко, – каже з цього приводу Ва-

І не соромиться їй квіти дарувати. Нехай це й не якісь вишукані троянди, а вербові котики напровесні. Чи, якщо це літо, – оберемок польових пахучих квітів, які привернули увагу, коли траву на лузі косив.

лентина. – Ще я була в лікарні, а Віталій зателефонував мені якогось дня і похвалився, що вже блоки на хату замовив. Того ж року і фундамент залили. Довго будувалися, бо ж гроші закінчувалися, і треба було їх заробити, щоб далі рухатися...

Завдячують Шумики і родині, без допомоги якої було б ще важче з новобудовою. Стоїть їхня хата на одному обійсті з батьками Віталія. І господарство у них одне – нічим не ділилися. Так разом і досі хазяйнують. Лише за наймолодшою Христинкою Валентина була три роки у декретній відпустці. А за старшими виходила на роботу, коли малим виповнювалося 4 – 6 місяців, бо інакше ще довше дім будували б.

Вона не лише вчитель початкових класів, а й була заступницею директора Щитинської школи з навчально-виховної роботи (тепер – завідувачка Щитинською гімназією-філією Черченського ліцею). Як зізнається, вагалася, чи братися після відпустки знову і за цю посаду, чи обмежитися вчителюванням. Бо ж то непросто поєднувати

шкільні обов'язки й те, що ти дружина, мати чотирьох дітей. І якби не Віталій, який не ділить домашньої роботи на жіночу й чоловічу, то непросто було б справлятися. Добре слово – на адресу бабусі й дідуся, які часто виручали: ніколи не відмовлять, як треба з дітьми посидіти.

– Ось що Віталій на заробітки не їздить, то це так, – говорить Валентина. – Може, колись, як діти виростуть, то й таке буде. А зараз, вважаю, нехай вони будуть з батьком. Те, чим часто обертається заробітчанинство, я по учнях бачу. Залишені на бабусь, вони нагородані, ніби й доглянуті. Але втрачається щось більше – те, чого нічим не компенсувати.

«СІМ'Я – ЦЕ НЕ «Я», «МОЄ», А «МИ», «НАШЕ»

Після почутого від наших героїв було ясно, що то не просто любляча пара, – це подружжя, яке більш як за двадцять років спільного життя уже виробило свій статут і знає, що робить родину міцною, щасливою. Наприклад, коли мова зайшла про те, ким вони є одне для одного, то Валентина сказала:

– Віталій – той чоловік, якого я довго шукала і знайшла, бо ж і раніше кликали хлопці заміж, та я відмовляла. Його мала дочекатися. Він – мій найкращий друг, який зрозуміє, підтри-

має, перед яким могу сповна відкритися.

– Так само і для мене моя дружина, – тут же додає чоловік, – це і друг, і кохана, і коханка, якщо вже продовжувати цей перелік.

Він і зараз оспівується жінці, яку вибрав за дружину, яка є мамою його чотирьох чудових дітей. І не соромиться їй квіти дарувати. Нехай це й не якісь вишукані троянди, а вербові котики напровесні. Чи, якщо це літо, – оберемок польових пахучих квітів, які привернули увагу, коли траву на лузі косив.

Чи сваряться Шумики? Звичайно, зізнаються, і таке буває, як і в усіх сім'ях. Це може трапитися через якусь побутову дрібницю (не там поставив, поклав – «Валя – велика акуратистка, хоче, щоб у всьому був порядок»). Але вони ніколи не впадають у мовчанку – може, трохи «не тим» тоном, але відразу говорять, бо бережно ставляться до тих почуттів, які подарувало їм життя. А ще давно зрозуміли, що сім'я – це не «я», «моє», а «ми», «наше».

ГАЗЕТА З ВІРУСОМ ЛЮБОВІ — ПРОЧИТАЄШ І ЗАКОХАЄШСЯ!!! **VOLYN.COM.UA**

Передплатний індекс місячника «ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»: 60779 (для читачів Волинської області - 86771)

Засновник: Товариство з обмеженою відповідальністю «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск: ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович
 Зареєстрована 18 січня 2024 року
 Набрано і зверстана в комп'ютерному центрі ТзОВ «Газета «Волинь»
Адреса редакції і видавця: 43016, м. Луцьк, вул. Ковельська, 2
E-mail: takvolyn@gmail.com, reklama.volyn@gmail.com
Телефонуйте: 066 82 47 160, 096 77 31 037.

ТЗОВ «Газета «Волинь»
 п/р UA83305299000026007000803281
 АТ КБ Приватбанк, МФО 305299,
 ЄДРПОУ 02471695
 Друк офсетний.
 Обсяг – 16 сторінок
 формату В-4
 Реєстраційний номер
 R30-02487 № 142
 Віддруковано:
 Поліграфічне видавництво «А-Прінт» ТОВ «Дім»,
 м. Тернопіль. Тел.: (0352)52-27-37, (067) 352-18-51,
 сайт www.a-print.com.ua.
 Загальний тираж: 4862.
 Замовлення №488

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

Чоловіку домі – голова, а жінка – душа (Народна мудрість).

● **ЩОДЕННИК З ВІЙНИ**

«Це одна з найсильніших історій про кохання від снайпера ССО ЗСУ, яку я читав у житті. І це реальність», – журналіст Юрій Бутусов

Юлія **ВОБОРНИКОВА-ГОЛОВКО**,
#записки_цинічного_снайпера

Ще було давно. Років через два від початку війни. Я була вільна, не заміжня, ще не мала на морді зморшок, а на попі целюліту. Зате мала вкрай виражену вроджену #банутисть, яка постійно до мене притягувала безпритульних кошенят, старі книги з мариупольської барахолки, неприємності з «мінтами» і деяких нежонатих офіцерів «служби божої».

От один із таких і поклав на мене око в ті незапам'ятні часи.

Сказати, що він був красивим, то, к#рва, нічого не сказати. Про такого мій бойовий товариш і командир групи ССО Сірюга сказав би коротко: «Гарний як весна». І залицятися вмів, падлюка, як ніхто. Але не до мене. Я було створінням впертим, і демонстративно його при зустрічах ігнорувало і зневажало, а іноді, бувало, так його троліла, що можна було би й образитися. Він теж не відставав. То на блоці мені затримання влаштує, щоби потім у кінці видати каву з шоколадом, то привезе серед ночі кошеня хворе і волає: «Лікуй, ти ж вмієш». А сам у цей час демонстративно втрачає свідомість, коли я те кошеня уколами «відволоду».

І це той чувак, на рахунок якого вже тоді був не один десяток орків.

Коли я шарилася на «нулях», він приїздив і шастав зі мною за компанію, постійно говорючи, що приїхав тому, що треба ж комусь нести мою гвинтівку, бо я таке мале і чохле, що сама з нею не дійду на позицію.

Я теж не відставала: його телефон фігурував на OLX в якості «віддам породистих чихуа-хуа безкоштовно», на його машині були наклейки «Ублюдок, я від тебе вагітна», анкета з його мордою пропонувала ескорт-послуги і ремонт кранів на дому.

І це ще дуже малий список того, як ми псували життя одне одному.

Записки цинічного снайпера, або Як мене колись вкляли

Фото з фейсбук-сторінки Юлії ВОБОРНИКОВОЇ-ГОЛОВКО.

Фото приблизно того періоду.

“**Мізки безжально видали вердикт: «Д#ра». Серце кричало: «Що ж ти робиш, к#рва, повернися до нього». І лише вперто-#банутий характер говорив: «Красава!».**

В якийсь із днів я вирішила злізти на кілька днів у місто і відпочити. У формі, чумаза, як те безпритульне кошеня, з непоборним бажанням зжерти шаурму біля Маріупольського драмтеатру...

Там він мене і надибав. Сказав, що від мене за сто км пахне війною і що я виглядаю як привид комунізму. За що був посланий під три чорти, зі словами, що мені «пох» і заміж за нього я не збираюся.

І от тут щось пішло не так. Мене схопили в об'ємок разом із шаурмою, посадили в машину, двері заблокували. Я сказала, що зараз прострелю коліно, причому йому, але не спрацювало.

Так само легко на руках мене затаранили у квар-

тиру на четвертий поверх. Двері закрили.

Матюкаючись і грозючи йому усіма карами небесними, я отримала рушник і була відправлена в душ змивати з себе дух війни, так би мовити.

Виповзла я вже трішки спокійнішою і поставила найголовніше питання в армії: «Зачем? І нах#я?»

Мені резонно відповіли, що на рахунок одружитися зі мною «я про#бала вспишку», і це питання вже вирішене. З війни я піду. Жити будемо в Києві. Дітей народимо в наступному році.

І взагалі, він що – дарма стільки часу за мною волочився, пора вже й честь знати.

Але, як уже сказала, створіння я тоді було вперте і не на жарт #бануло.

Де ж квіти? Де «конхветно-букетний період»? Де, к#рва, походи в кіно/театр/, парк (потрібне підкреслити)? Щоби мене, воіна, квітточку, снайпера, взяли от так і поставили перед фактом????!!!! Ото вже ні!!!

І пофіг, що він мені подобається так, що іноді прибити його хочу. І що жити без нього муторно і кішки на душі дряпають, як мій Василь свій лоток ночами. Ні!!! Так не буде!!! Завоюй спочатку, а потім плучи свої там якісь мені озвучуй.

Я прикинула обстановку. Тікати нікуди. Дверей двоє. Залізні, на ключ замкнені.

Розумію: якщо лишуся з ним тут і зараз, то вже через тиждень у його квартирі в Києві буду нові штори чіпляти, з блаженною усмішкою закоханої ідіотки.

Мозок намагався виробити план втечі.

А він розумів добре, що робить зараз мій мозок, і нахабно заявив: «Не втечеш». А сам після цього пішов у душ.

Я від безнадьги вийшла на балкон і закурила цигарку.

Внизу тусувалися на лавці бабусі і в усі музичні голоси «обсуджали» ремонт «криші» й установку нових зливних труб.

Я повернула погляд вбік і побачила своє спасіння. Труба. Новенька, якісно вварена в стіну будинку. І прямо поряд. І балкон без скла.

Не знаю, що тоді мною керувало, мабуть, мої таргани в голові завернули двіж разом із моїми внутрішніми демонами. Я швидко одяглася. Закинула на плечі рюкзачок і, молячи всіх богів, щоби та труба не від#бнула, почала по ній сповзати. Ні, не спускатися так, як це робить спецназ, цьому я навчилася вже пізніше. І не так, як у кіно.

Ні, я це, к#рва, робила повільно, бо було гайки як страшно. Мій мозок малював картини травм від падіння. А потім момент нашого можливого з ним майбутнього життя, «вплоть» до вступу внуків в університет. Мізки безжально вида-

ли вердикт: «Д#ра». Серце кричало: «Що ж ти робиш, к#рва, повернися до нього». І лише вперто-#банутий характер говорив: «Красава!».

Коли я доповзла до першого поверху, місцеві бабки вже мовчали і дивилися на мене, як папуаси на дирижабль. А я бабкам видаю: «Не нервуйте, шановні, то у нас навчання, антитерор».

Сказавши це, дригнула з усіх ніг. До найближчого таксі. А далі – назад на «нуль».

А на його тумбочці одинокі лишилася лежати моя недоїдена шаурма.

Він телефонував, я не брала слухавку. Він писав, називав впертою дитиною. Казав, що перевівся остаточно в Київ служити і забере мене з собою.

А я вибрала війну. Занадто багато я тоді вже їй віддала, щоби ось так просто піти. Знала, що то лише затишся і що буде ще пролита ріки крові.

Він тоді щез на два роки. Потім з'явився знову і просто спитав, чи я вже навоювалася, бо йому треба допомогти помінати у квартирі штори, і без мене ніяк...

А у мене тоді вже було інше життя.

Підрозділ ССО, в який я з такими жертвами пройшла відбір. Своя банда, згряя, війна і побратими.

Війна дуже скорочує час. Ти проживаєш в душі рік за п'ять. Ти вчишся цінувати моменти, бо завтра може і не настати...

Він сказав, що буде чекати скільки треба.

Красивий, розумний, сміливий. Він чомусь любив мене – #бануло вперте створіння.

...Він загинув весною 2022 року.

Іноді, дуже рідко, на одне із кладовищ приходить створіння в формі з шевроном ССО, з очима, в яких майже не лишилося #банутисті, стоїть біля могили і розповідає історію альтернативного майбутнього, з рожевими шторами, дітьми, кошенятами, аж до вступу внуків в університет...

Не відкладайте свої мрії на потім...

Не змушуйте чекати тих, кого любите і хто любить вас.

Війна іноді не проба-чає чекання...

● **ЗОЛОТІ СЛОВА**

“Куди потрібно наносити парфуми?», – якось запитала мене молода жінка. «Усюди, куди б вам хотілося, щоб вас поцілував чоловік», – сказала я.

♥♥♥
«Коли ти сповнена печалі, розчарована в коханні – зроби макіяж, найкращу зачіску – і атакуй».
♥♥♥

«Мені начхати, що ви про мене думаєте. Я про вас не думаю взагалі».
♥♥♥
«Якщо вас вразила красою яка-небудь жінка, але ви не можете зга-

дати, у чому вона була, виходить, вона була вдягнена ідеально».
♥♥♥
«Усе в наших руках, тому ніколи не можна їх опускати».

Коко ШАНЕЛЬ (1883–1971) – французька кутюр'є, одна з найяскравіших особистостей в історії моди ХХ сторіччя.

Фото – mediadrumimages/LizzyGroombridge.

● ШЕРШЕ ЛЯ ФАМ!

Хлопці не почувалися комфортно поруч із Ліззі.

«Кохана вища на 15 см – ну і що?»

Жінка не може без пригод купити навіть одяг, тому мріє запустити власну лінію одягу.

Закінчення.
Початок на с. 1

Костянтин ПОНОМАРЬОВ,
focus.ua

Британка зі зростом 6 футів 3 дюйми (190,5 сантиметра) розповіла Daily Star, що нарешті зустріла чоловіка, який достатньо впевнений у собі, щоб не перейматися її зростом.

У дитинстві з дівчини часто знущалися та глузували. Ровесники обзивали її «довготелесою», «бобовим стовпом» і «зеленим гігантом».

Красуня знайшла своє кохання в Tinder (мобільний додаток, платформа для знайомства з людьми, що перебувають поблизу. – Ред.). Її обранцем став 30-річний Джеймс Гітченс, генеральний директор електротехнічної компанії, який має зріст 5

футів 8 дюймів (176 сантиметрів). Видання зазначає, що йому байдуже до зросту Ліззі, і він каже, що вона – перша жінка, вища за нього, з якою він коли-небудь зустрічався. Дівчина завжди почувалася невпевнено під час побачень через неправильне судження про високих жінок і стереотип, що чоловік має бути вищим. Блондинка стверджує, що в неї було

баються невисокі хлопці, і вона хотіла, щоб її любили такою, яка вона є.

«За свій зріст я маю дякувати генетиці – мої прабабуся та прадідусь були високими. У минулому знайомства не завжди були легкими, багато років я почувалася невпевнено та нібито не вписувалася в суспільство. Мені було важко зустріти справжніх людей, особливо з огляду на те, що чоловіки мають бути вищими. Це обмежувало мене, оскільки багато чоловіків не виходять зі своєї зони комфорту або з того, що, на їхню думку, суспільство вважає нормальним», – каже Ліззі.

За словами дівчини, у неї були стосунки, у яких її партнер не чувався комфортно поруч із нею, особливо на публіці. «Наприклад, я не могла носити підбори. А так хотіла, щоб до мене ставилися так само, як і до будь-якої іншої людини, незалежно від мого зросту. Я – це я, я варта поваги, і в мені набагато більше глибини, ніж різниця у зрості», – сказала вона.

Однак труднощі з хлопцями були не єдиною проблемою Ліззі. Жінка не може без пригод купити навіть одяг. «Колготки й інші речі – велика проблема для високих жінок. Зараз я працюю над створенням власної лінії колготок і одягу. Люди часто дивляться на мої ноги з недовірою», – розповідає вона.

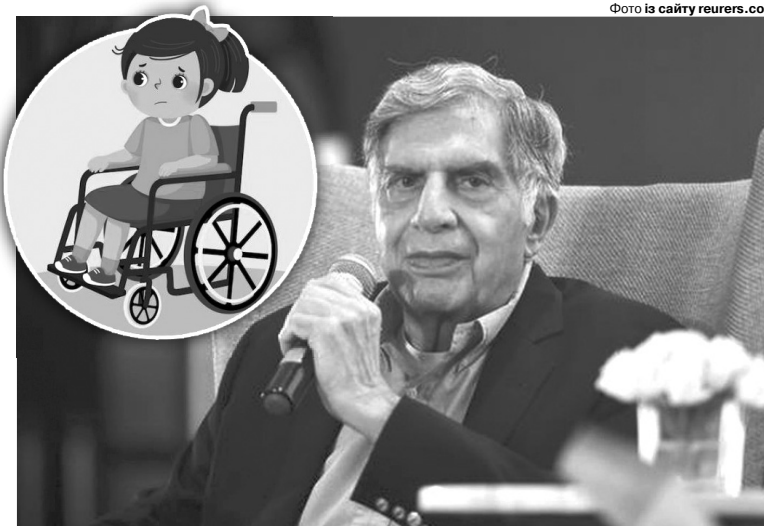
У дитинстві з дівчини часто знущалися та глузували. Ровесники обзивали її «довготелесою», «бобовим стовпом» і «зеленим гігантом».

Зараз Ліззі та її партнер Джеймс кажуть, що вони дуже щасливі разом, але визнають, що іноді їхні стосунки викликають осуд. Однак вони вважають за краще не звертати уваги на негатив і зосередитися на своїх почуттях.

«Мій партнер раніше не зустрічався з жінками високого зросту, я в нього перша. Він відкрито говорить про те, що багато дівчат ходять тільки з хлопцями, вищими за них. У нас дуже схожі погляди, і я подобаюся йому такою, яка я є. Іноді на нас як на пару реагують зневажливо, але здебільшого це просто зарозумілість і очікування, що я кину свого обранця заради найвищого хлопця в кімнаті. Ні, дякую», – додала британка.

«Я хочу запам'ятати ТВОЄ ОБЛИЧЧЯ...»

Фото із сайту reuters.com.

«Щастя вимірюється не статками, якими володієш...».

● МУДРІСТЬ ЖИТТЯ

«Щоб коли побачу тебе на Небесах, змогла впізнати і ще раз подякувати...»

Софія МУДРА

Індійського мультимільярдера зі статками 291 мільярд доларів Ратана Тату (на світлині) в телефонному інтерв'ю радіоведучий запитав:

– Сер, коли ви були найщасливіші у своєму житті?

– Я пройшов чотири стадії щастя і нарешті зрозумів суть справжнього.

Першим кроком було накопичення багатства та ресурсів. Але в цей момент я не одержав того щастя, якого хотів.

Потім настав другий етап накопичення цінностей та предметів. Але я зрозумів, що ефект від цього теж тимчасовий і блиск коштовностей триває недовго.

Потім настав третій етап великих проєктів. У мене було 95% запасів нафти в Індії та Африці. Я також був власником найбільшого сталеварного заводу в Індії та Азії. Але й тут я не досяг того щастя, яке собі уявляв.

Четвертий крок настав, коли мій друг попросив мене купити візки для дітей-інвалідів. Їх потребувало близько 200 малих. За рекомендацією друга одразу купив візки. Але друг наполіг, щоб я поїхав з ним і подару-

вав візочки особисто. Ми приготувалися і вирушили. Там я побачив щастя на обличчях дітей. Спостерігав, як вони всі сиділи у своїх візках, рухалися та гралися, начебто прибули на місце для пікніка, де й розділили свій виграний приз.

Я відчував себе таким щасливим усередині!

Коли вирішив піти, одна дівчинка схопила мене за ноги. Я спробував вивільнитися, але дитина подивилася мені в обличчя – і ще міцніше стиснула ноги. Я нахилився і запитав, чи їй ще щось потрібно?

Реакція цієї дівчинки не тільки вразила мене, а й повністю змінила мій погляд на життя. Вона сказала: **«Я хочу запам'ятати твоє обличчя, щоб коли побачу тебе на Небесах, змогла впізнати і ще раз подякувати.»**

Тож я зрозумів, що щастя вимірюється не статками, якими володієш, а тим, що дано тобою в дар нужденному. Тому роби добро і пожертви, якщо є кошти, адже в труні кишень немає!!!

ДО РЕЧІ

86-річний Ратан Навал Тата – індійський підприємець, інвестор, голова ради директорів конгломерату Tata Group. Член відомої в Індії родини Тата, визнаний найвпливовішим бізнесменом Індії. Протягом усього свого життя Ратан Тата так і не був одружений, хоча зізнався, що аж 4 рази мав серйозний намір узяти шлюб.

ЯК ВАМ ТАКИЙ НАШ ФОРМАТ?

СПОДОБАЛОСЬ?!

ТОДІ ПОРАДЬТЕ ДРУЗЬМ «ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»!

«Гроші не мають значення, поки вони у васе» (Джонні Міллер).

Фото з фейсбук-сторінки Ольги ВАЩУК.

«Знов весна, і знов надії...».

Весняна... каска

● СТОП-КАДР

Друзі, на ваші прохання, у першому весняному номері «Так ніхто не кохав», ми повертаємо конкурс на найоригінальніший підпис до фото

Адже з початку повномасштабного вторгнення кровопивць-росіян ми від нього тимчасово відмовилися, вважаючи, що нині не час до якихось кумедних світлин і підписів до них.

Проте у своїх дзвінках до редакції ви просили до нього повернутись, аргументуючи це тим, що не обов'язково ж давати якісь смішні світлини: «Можна, й серйозні знімки ставити, але ця літературна вікторина прив'яже багатьох до вашого видання і дасть змогу хоч на трохи відволіктися від жахів війни... Нам її так не вистачає».

Уважно роздивіться цю світлину, уявіть себе на кілька хвилин поетом чи журналістом – і надішліть на зазначену адресу підпис до фотографії.

Переконали. Але, відновлюючи конкурс, від теми війни ми не могли відійти. Тож уважно роздивіться цю світлину, уявіть себе на кілька хвилин поетом чи журналістом – і надішліть на зазначену адресу підпис до фотографії.

У кого він вийде найоригінальним – отримає винагороду: 250 гривень.

Якщо редакція вагатиметься, кому віддати абсолютну перемогу, то розділить приз між кількома учасниками, які запропонують найоригінальніші текстівки до фотографії.

Кожен може запропонувати до 22 березня будь-яку кількість своїх варіантів і надіслати їх на адресу: **43016, вул. Ковельська, 2, м. Луцьк, «Так ніхто не кохав»,** або на електронну **takvolyn@gmail.com**, звісно, не забувши вказати свої дані, щоб отримати 250 гривень призівих.

А також долучайтеся ще до одного нашого літературного конкурсу на найкращі історії кохання, з умовами якого знайомтесь на **9-ій сторінці** нинішнього випуску.

Нехай Вас супроводжує муза!

«А якщо я дуже захочу його забути – ти даси мені якесь зілля?»

● ХАТА-ЧИТАЛЬНЯ

«Отак, щоб влити кілька крапель у каву – і все?» – питаю у свого демона, поки розчиняється цукор у каві, яку він готує сьогодні

Наталка МУРАХЕВИЧ, оповідання із серії #покирозчиняєтьсяцукор

Кава, мабуть, злегка з гірчинкою, бо пахне саме так. Або через тріщинки на моєму серці мені все гірчить.

Щоразу важче стає латати те бідолашне серце.

– Люди завжди шукають якнайлегших шляхів, – посміхається демон, відкорковуючи пляшку віскі і заливаючи ним лід у склянці. Найчастіший запит – дай зілля, «щоб він навічно закохався». Чи от «щоб забути». І все воно насильство, чи не так?

– Ну антибіотик, знаєш, теж насильство. Ним убивають щось, що шкодить. Це питання вибору і пріоритетів, – зауважую я, підсуваючи до себе чашку з кавою. – Просто пов'язані з ним думки і бажання, які не втілюються, забирають у мене енергію. Життя і без того не абрикосовий джем, мені потрібна моя енергія... Оціни: я не просила зілля «щоб він навічно закохався». Моє прохання стосувалося мене. Я проти насильства над іншими.

Демон доливає собі віскі, не досипаючи льоду:

– Я оцінив.

Я сміюсь:

– Не впевнена, що хотіти когось забути якнайшвидше – насильство.

Демон виймає з хлібниці булочки:

– Хочеш, я знайду абрикосовий джем? У нас це десь є навіть з горішками мигдалю, – він дивиться уважно мені в очі, той погляд падає холодною монеткою на дно мого серця, демон же задумливо зауважує.

– «Мигдалю» – римується

«Я була антеною, яка вловлює найневловиміші сигнали, що свідчать про його присутність. Я за тисячі кілометрів відчувала його біль».

Колись я безпомилково відчувала момент його повернення у це місто з усіх світів, завжди за кілька годин без будь-яких на то причин точно знала, що ось сьогодні, нібито зовсім випадково, побачу його. Кожна моя клітина це знала і починала світитись.

з «люблю». І з «кришталю»... Дістати тобі келих?

Я роблю заперечний жест рукою, бо якраз згадала щось, про що давно мала йому розповісти:

– Колись у якійсь дурноверхій радіопередачі я почула, що на «забути» іде стільки ж часу, скільки тривало те, що тепер підлягає забуттю. Це не правда. Слава усім богам. Найдовша історія, яку я хотіла забути, тривала понад 20 років. І, уяви собі, через кілька років після її завершення, йдучи вулицею, я не впізнала його при зустрічі.

Демон саркастично зауважує:

– Купи нарешті окуляри. Ти скоро будинок свій не впізнаватимеш при зустрічі.

Я сміюсь:

– Ти токсичний.

Він киває:

– Навряд чи я цим переймаюсь чи хочу позбутися цієї риси. Окрім того, я нарцис, всіякий там шеймер, газлайтер і взагалі втілення мрій.

Я продовжую:

– Так от. Я не впізнала його при зустрічі. Він привітався, я також сказала «Привіт» – автоматично, не особливо задумуючись, хто це, бо в цьому прекрасному місті багато хто зі мною вітається – і лиш за десять метрів по тому я зупинилась і розсміялась.

Від усвідомлення, яке накрило мене, як океанська хвиля. Розумієш? Колись я безпомилково відчувала момент його

повернення у це місто з усіх світів, завжди за кілька годин без будь-яких на то причин точно знала, що ось сьогодні, нібито зовсім випадково, побачу його. Кожна моя клітина це знала і починала світитись. Ніколи наші випадкові зустрічі не ставали для мене неочікуваними. Я була антеною, яка вловлює найневловиміші сигнали, що свідчать про його присутність. Я за тисячі кілометрів відчувала його біль. Він був моїм першим і так довго – єдиним. І от настав день, я пройшла повз – і не відчула й не впізнала. Ти маєш рацію, зір у мене справді не ідеальний, але... Його я завжди бачила... не очима.

– Як написав один цар на персні, хоч навряд це була обручка, – усе минає! – демон проголошує це, як тост – і салютує мені келихом.

Я замість келиха застосовую чашку.

– Власне. Проте. Яка іронія. Я пам'ятаю кілька минулих життів – і ось, – не впізнаю свого першого.

Демон стинає плечима:

– При такому розкладі не впевнений, що тобі потрібне зілля «щоб забути». Судячи з усього, в забувати – ти профі. Чорний пояс із забування.

Я заперечую, що насправді – ні.

Демон бере паузу, дивиться ніби крізь мене, а тоді із невідомою цікавістю запитує:

– А навіщо тобі забувати когось зараз? Це теж якась історія?

Я зітхаю. Все так банально, що навіть не потребує пояснень.

– Я думала, це може стати історією кохання. Але... Ти даси мені зілля?

– Не дам. Але можу допомогти в інший спосіб.

А ось цього вже треба бооятись...

– В який?

Демон закочує очі під лоба, вдаючи, що йому стало нудно:

– Щось там про клин, яким можна вибити інший...

Я знов зітхаю:

– Тому що ніхто й не обіцяв, що це втілення буде ідеальним?

Демон доливає собі віскі, знов бере паузу і за трохи видає:

– З чого ти взяла, що ти будеш спати – і тобі ніхто не буде снитись?

Чому не можна ворожити на свою долю?

Фото із сайту youtube.com.

Свого щастя на чужому горі не збудуєш...

● СВЯТЕ І ГРІШНЕ

У християнській традиції ворожіння, магія та привороги вважаються несумісними з християнським вченням і розглядаються як гріх. Такі дії суперечать принципам довіри до волі Божої, поваги до вільного вибору людини, а також етичним нормам християнства

Igor Andres VERETKA KAZMIRCHUK, настоятель храму Волинської ікони Божої Матері с. Богущівка Луцького району Іоанно-Богословського деканату та храму Св. Ап. Андрія Першозваного с. Верхівка Луцького району Успенського деканату

Магія – ризик для людини, оскільки вона відкриває можливість діям диявола та його впливу на мислення особи. Розрізняють людей як тих, хто може передба-

чити майбутнє через духовне життя і святість, і тих, хто практикує магію, потрапляючи під владу темних сил.

Втручання у свою долю вважається небажаним із двох ключових причин. По-перше, це пов'язано з Божим планом (промислом) – який завжди має на увазі добро для людини. По-друге, важливу роль тут відіграє воля людини. Той, хто ворожить, робить приворот, намагається взяти на себе занадто багато, оскільки тільки Бог знає, як ми вчинимо у різних обставинах.

Під час ворожіння існує ризик впливу на життя людини. Знання того, що чекає в майбутньому, – шкідливе, оскільки є небезпека паралізувати волю людини: вона може відмовитися від власної активності, вважаючи, що все вже вирішено за передбаченням.

Святі отці церкви у своїх творах висловлювали принципи християнської моралі та віри. Зазвичай вони підкреслювали важливість віри в Божий порядок, молитви та поваги до волі Всевишнього. Водночас звертання до магії, ворожіння чи спроби впливати

на волю іншої людини часто розглядалися як неприпустимі з точки зору християнських принципів.

Святі отці говорять, що передбачення та пророцтво або ворожіння можуть нести в собі небезпеку для людини. Передрікання або ворожіння часто не призводять до користі, а навпаки, може стати важким тягарем і призвести до страждань. Ті, хто вдається до практики магії, часто не знаходять справжнього щастя та радості, і їхнє життя може завершитися трагічно. За православним вченням, важли-

Існує думка, що ті, хто практикує ворожіння, звертаються не до Бога, а до диявола.

во вміти відмовлятися від впливу диявола, що відбувається через таїнство хрещення та постійне відрікання від злої сили протягом усього життя.

Ворожіння вважається гріхом з кількох релігійних та моральних причин:

1. Звертання до диявола – одна з основних причин, чому ворожіння – гріх. Існує думка, що ті, хто практикує ворожіння, звертаються не до Бога, а до диявола. Це відступництво від духовних цінностей та звернення до темних сил.

2. Залежність і вплив. Ворожіння може стати джерелом залежності від отриманої інформації та впливати на думки і вчинки людини. Це може призвести до страху та скасування волі, викликаючи психологічний тиск.

3. Віра та реальність. Віра в отриману під час гадання інформацію може змінити ставлення людини до життя. Це може стати реальністю в її світі, формуючи її переконання і впливаючи на подальші рішення.

4. Біблійне підґрунтя – в Біблії є цитати, які осуджують ворожіння, вказуючи на його неприпустимість для віруючих.

Ось декілька цитат із Біблії, які стосуються цього питання: «Нехай буде в

тобі ніхто, що пропускає свого сина чи дочку через огонь, що читається у ворожбитунів, таємників, чарівників, чародіїв або віщунів, чи якого гаду, чи будь-якого, хто буде питати в мертвих» (Втор. 18:10–12). «Не їжте м'ясо з кров'ю; не віщуйте, і не читайте знаків.» (Лев. 19:26). «Так вам відповідається: Ви їсте м'ясо мого народу, вам оголюється кістка в їхньому роті, і вони вам кажуть: «Мир!» Але коли меча не буде в їхніх губах, тоді нехай не буде їм миру» (Пр. Міхея 3:6–7).

Ці цитати підкреслюють неприпустимість ворожіння та практик, що включають взаємодію з духами. Основний біблійний підхід полягає в тому, що людина повинна довіряти Богові і не втручатися в такі види практик, які суперечать Його волі.

Таким чином, ворожіння, привороги, гадання вважаються гріхом з погляду християнської віри з таких основних причин:

☉ у християнстві вірять у те, що Бог має план для кожного і що цей план завжди спрямований на благо;

- ворожіння може ввести людину в оману та відвести її від Божого промислу. Християнська віра підкреслює важливість віри в Бога і покладання сподівань на Нього;

☉ ворожіння вказує на недостатню віру в Боже провидіння. Біблія наголошує на вільному виборі людини. Звертаючись до ворожіння, людина може обирати шлях, який не відповідає Божому плану, позбавляючи себе свободи волі;

☉ Біблія говорить про обережність щодо взаємодії з темними духами та силами. Ворожіння може викликати вплив нечистих сил та сприяти духовній темряві;

☉ практика ворожіння може породжувати психологічні та емоційні труднощі, такі як виникнення страху, позбавлення власного вибору та втрата орієнтації на важливі аспекти життя.

Усі ці аспекти роблять ворожіння неприйнятним для християн. Адже головним у християнському вченні є віра в Божий промисел та вільний вибір людини.

«Колись я зустріла казку...»

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Закінчення.
Початок на с. 16

Ольга ЧОРНА

Ось і скрипнули двері. На порозі з'явилася задоволена Оксана.

– Йди-но сюди, – покликкала ворожка Таню.

– Ні, ні... Я лише з сестрою... Я не хочу...

– Не бійся, не буду тобі ворожити. Просто хочу запитати те ж саме, що твоєю сестрою. Чи відмовилася б від найдорожчого, щоб стати щасливою?

– Бабусю, хіба можна бути щасливою, втративши найдорожче? – запитанням на запитання відповіла дівчина.

Здавалося, вицвілі очі старої набрали сіро-зеленого окрасу і в них майнула тінь усмішки.

– То що там з Таньчиним щастям? – нетерпляче поцікавилась Оксана.

– Воно знайде її, – мовила ворожка. Залишивши поросле спорихем подвір'я, Оксана полегшено зітхнула:

– Ну й, карга! Якби така приснилася, перелякатися можна.

– А я колись розповім своїм дітям, що зустріла живу казку, – усміхнулася Таня.

...Оксана невдовзі вийшла заміж. Петро – хлопець із сусіднього села – і не бідним був, і вдачу добру мав. У селі дивувалися: що він у ній знайшов? Але, як кажуть, любов зла.

А вона справді виявилася зла. Петро був гарним чоловіком. Усе до хати старався. Дружину поважав. Дітей дуже хотів. Оксана ж первістка не виносила. Друга дитина мертвою народилася. Невідомо, чи зможе завагітніти втретє, попередили лікарі.

Тоді й згадала молода жінка слова чаклунки про найдорожче. Вона отримала те, що хотіла – заміжжя. Але

втратила дітей. Значить... Петро не її суджений. У чиєйсь долі забраний.

Потай від чоловіка поїхала в сусідню область. Але не застала ворожки. Померла, сказали люди.

...Господиня, в якій Таня винаймала в місті квартиру, затримувалася. Хоча дуже просила наперед розрахуватися – гроші на ліки потрібні. Тані треба було піти в магазин. Новий шеф Андрій Ігорович вимагав від усіх дрескод. Тож мусила змінити зручні джинси й кофтинку на діловий стиль. А під вечір хотіла поїхати додому. Влітку в селі багато роботи.

Після зустрічі з господинею поспішила до торгового центру. Біля одного з відділів на неї буквально налетіло дівчатко з радісним вигуком:

– Мама! Я знайшла маму!

Слідом за малою з'явився... новий Танин шеф.

– Ой, перепрошую, – мовив розгублено. – Просто ви схожі на Соломіячину маму.

Розчарована дівчинка зібралася плакати.

– Соломію, давай попросимо

тютю Таню, щоб допомогла нам пошукати... Е-е-е... Іграшку... Так, нам треба гарну іграшку.

Пізніше Таня дізнається, що колись її шефа залишила з крихітною донькою дружина. Зустріла багатого старшого чоловіка. Розлучилася. Відмовилася від дитини і гайнула з новим благовірним у столицю.

Андрій найняв для Соломіячки няню. А сам працював, розвивав свою фірму. Донька і робота стали сенсом його життя.

Вони купили смішного білого зайчика в жовтій льолі. Повеселіла Соломіячка махала тьоті Тані на прощання рукою. А шеф дякував за допомогу і вибачався, що забрав у неї час. Тоді він не знав, що ця зустріч подарує йому кохання і щастя, а Соломіячці – маму...

... – Казка жила в хатині під лісом. Була стара-престара. Вміла чарувати. А тисячу років тому вона... Соломіячка позіхнула. Закрила очі. Засинала. Таня поправила ковдрочку. Історію про казку дослуховував маленький братик, який скоро прийде у світ...

Не допоможуть і чари, як хто кому не до пари (Народна мудрість).

«Я знала, що в нього

«одна любов на все життя» – то Україна.

І ми на цьому з ним зійшлися – на Україні»

КОЗАЦЬКОГО РОДУ

Нещодавно наша країна втратила одного з найбільш відданих своїх синів у новітній історії, свого особливого Героя – Степана Хмари. А яким було його особисте життя, які жінки йшли поряд з цим чоловіком?

Марина ЛУГОВА

«ТОБІ ЗІ МНОЮ БУДЕ ДУЖЕ ВАЖКО... БО Я МОЖУ І В ТЮРМУ ЗАГРИМІТИ ЗА СВОЇ ПОГЛЯДИ»

У Степана Хмари було два шлюби. Після того, як у 2000 році померла його перша дружина Галина, він одружився з молодшою на тридцять років Роксоланою, котра працювала його помічницею. У цьому шлюбі народився в 2002-му син Тарас. Від першого шлюбу у нього двоє дітей – син Роман і донька Соломія та п'ятеро онуків – Ярина, Моряна, Софія, Дарина, Катерина. А от при бажанні довідатися щось більше, найперша думка, що на відміну від нинішнього політичного бомонду, у якого й особисте життя – частина парю, Степан Хмара охороняв від сторонніх свою «фортецю». В інтерв'ю, які він давав різним виданням в останні десятиліття, зокрема Gazeta.ua, журналістам, як кажуть, попутно вдавалося дещо розпитати...

Дружину Галину Степан Хмара зустрів в інституті. З приводу цього розповідав: «Я дуже скромний був. Просто підійти до дівчини, щоб обняти, не міг. Та й не ті часи були, що зараз. Ми були сором'язливіші. Галя теж на лікарня вчилася. Я закінчував, а вона була на третьому курсі. Випадково зустрів її в їдальні. Ми стоїмо з товаришем по кімнаті в черзі і перемиваємо кісточку дівчатам. І тут пробігло таке щось симпатичне і кругленьке. Яюсь так впала в очі, і захотілося познайомитись. Почав збирати інформацію – в якій кімнаті живе, на якому курсі вчиться. Давав знайомим дівчатам завдання: знай, коли її можна запросити в кіно. Така «агентура» в мене була. Стосунки завжди по-

Бог подарував їм синопка Тараса, коли татові було вже 64.

Навіть на політичних акціях голодування Роксолана підтримувала свого чоловіка.

чиналися у нас із кіно.

Ми кілька разів зустрілися. Гуляли у парку на Погулянці у Львові. Я відверто сказав: «Якщо ти думаєш про щось серйозне, то тобі зі мною буде дуже важко. Бо я можу і в тюрму загримити за свої погляди – я є

націоналіст і я ненавиджу цю систему. Ти не боїшся?» – «Ні. Не боюсь». Зустрілися, може, з десяток разів і одружилися. Син народився, ще коли вона була студенткою.

То було велике щастя. Мені було 28. Дуже переживав. А коли через 4 роки

Сиджу в камері і думаю, чи можу я пожертвувати своїми найвищими ідейними принципами заради порятунку власних дітей – написати покаяльну, когось видати? Цілу ніч не спав. Зрозумів: я на це не можу піти.

донька народилася, ми з маленьким сином стояли під вікнами пологового будинку в Червонограді. Поруч на дереві було гніздо лелек. Кажу малому: «Це ж вони біля пологового живуть і носять діток. Я вже знаю, що нам сестричку принесли. Мама зараз через вікно покаже». Тоді чоловіків на пологи не пускали. І це, мабуть, правильно... Народження дитини омолоджує. Не відчуваєш свого віку. Коли діти малі – це казка».

Про те, яким був Степан Хмара, багато говорить ось цей спогад про тяжкий для нього особисто момент у його житті: «Я був під слідством, а дружина потрапила в лікарню із серцем. Донька ще в школу не ходила, а син – у молодших класах учився. Для мене було тоді, мабуть, найтяжче питання: що буде з дітьми? Страшно стає, коли діти самі залишаються. Як сьогодні пам'ятаю: сиджу в камері і думаю, чи можу я пожертвувати своїми найвищими ідейними принципами заради порятунку власних дітей – написати покаяльну, когось видати? Цілу ніч не спав. Зрозумів: я на це не можу піти. Помолився: «Хай їх Бог візьме під свій захист. Бо я не можу шляхом зради їх порятувати».

І це при тому, що слідчий шантажував його: мовляв, не будеш співпрацювати – дітей своїх ніколи не побачиш...

Він справді не бачив їх сім літ і за всю відсидку мав одне побачення на першому році – потім усі скасовували. А стосовно того, чи була його дружина готова до такої довгої розлуки, то, за словами Степана Ільковича, – «довга розлука випробує і зміцнює почуття»

«Я ЙОГО ДУЖЕ ЛЮБИЛА. СТЕПАН ОЗНАЧАВ ДЛЯ МЕНЕ ВСЕ»

21 лютого 2024-го у фейсбуці дружина борця за незалежність України Роксолана Хмара повідомила, що його не стало. Вона писала, як мріяла побачити обличчя коханого після Перемоги над росією. «Не хочу в це повірити. Не хочу це писати. Мій найдорожчий у світі чоловік помер. Усе. Ми всі робили все, що могли, і навіть більше. Ми так хотіли, щоб він був з нами, коли проголосять нашу Перемогу! Я так хотіла бачити його щасливе обличчя! Його прекрасне обличчя! Бо він був таким красивим навіть у свої 86. Його голубі очі вже не були такими чисто голубими, але все ж бездонними. Він так любив Україну й українців. Він рвав свою душу і серце за неї. І Україна підніметься з попелу, вона воскресне!» – йдеться в дописі.

Про останні дні свого чоловіка Роксолана розповіла в інтерв'ю виданню wz. Iviv.ua. Коли мова зайшла про те, що Степан Ількович знав про свою страшну хворобу і, як колишній лікар, розумів її наслідки, тож, «можливо, у нього в ці складні дні було до вас якась прощальне прохання, настанова?», дружина сказала: «Ми про це не говорили. Ми вірили до останнього, що він ще житиме... Головним сенсом у житті Степана була Україна. Він дуже хотів побачити її вільною від ворога. Казав мені: «Ну, хоча би краєм ока... Хоча би повернуло на ту сторону, щоб я бачив, що буде з Україною. Бо поки що важко зрозуміти... Казав мені, що ми живемо у дуже цікавий час. Що 2024 рік буде визначальним для України. Ніколи не сумнівався у нашій Перемозі, але при цьому дуже хотів упевнитися, що ми вже на тому шляху...».

А ось слова дружини з приводу того, ким був для неї чоловік: «Я його дуже любила. Степан означав для мене все. Був для мене Героєм, був моєю Україною... Степан був дуже складним чоловіком. З ним важко жилося. Це було поле бою, а не життя! Але при цьому він був неймовірним. Я знала, що в нього «одна любов на все життя» – то Україна. І ми на цьому з ним зійшлися – на Україні. Він був відданий Україні і вдома, і на вулиці – всюди. Цілодобово слухав новини по телевізору, радіо, дивився ютуб-канали, читав фейсбук, слухав Юрія Бутусова, політологів. Про Україну він весь час говорив з нашим Тарасом. Переривався лише на їжу...».

І вже зовсім про «домашнє»: «Степан любив мити посуд. Це приносило йому задоволення. Був дуже точним. Якщо клав хустинку у ліву кишеню, то казав, що ніколи її не знайде у правій... А я – стихійна людина. Дуже емоційна. Не надаю пунктуальності такого, як він, значення. Тому мені було важко, бо мусила пристосовуватися до цієї його точності. Його любов до України, відданість їй, його емоційність, яку дуже любила, перевершила все. Страшенно поважала його як людину, як політика. Він був моїм великим другом. Я знала, що він ніколи нікого не кине би у біді».

Ще Степан Хмара «дуже любив містечтво. Шанував талановиту акторку Ларису Кадирову. Захоплювався, коли співала Ольга Богомолець. Ми з ним ходили на її концерт – це було таке щастя! Але в останні роки до театру, на концерти ми не вибиралися. Бо – Україна у небезпеці!»

На жаль, 86-річний Степан Ількович не дочекався виходу своїх мемуарів: «Він їх написав, і це дуже велике щастя. Ми боролися за кожен день його життя, щоб він дописав свою книгу. Хотіли її презентувати. 18 лютого, день перед тим, як він став без свідомості, перебував у реанімації, я собі казала: «Боже, він нормально себе почуває, ми ще встигнемо презентувати книжку. Може, ще встигнемо його день народження у жовтні відсвяткувати...». Так собі йшла з лікарні і мріяла. Попри свою хворобу, Степан був дуже сильним, перемагав свій біль. Змушував себе їсти, тримав себе у формі. І я вірила, що він переможе. Ця хвороба не перемогла його! Щось інше трапилось, якесь ускладнення. Ми дотепер не знаємо, лікарі ще не сказали, що саме сталося...».

І насамкінець – таке зізнання: «Я ще навіть до кінця не усвідомила, з ким жила! Це був державний діяч, людина надзвичайної сили волі, легенда України...»

... Фейсбук зберіг повідомлення, датоване 19 серпня 2022 року. Степан Хмара писав своїй Роксолані в день її народження: «Вітаю тебе, моя дорога! Став дивитися фото, а у нас з тобою, як не суд, то ще якась революція. Інших світлин немає. Отож, здоров'я тобі і ласки Бога, щоб Господь дозволив нам разом відсвяткувати нашу Перемогу, десь біля моря в Криму! Отакі будуть мої головні побажання, а решту я тобі вдома на вушко скажу».

● ГІРКО!

Ірина БУРА

Вони кажуть, що зараз їхні почуття сильніші, ніж у молодості. Про пару написала газета «Вашингтон пост».

Історія кохання Гассінгера і Джоан Блаккан почалася в 1947-му, коли обоє були учнями середньої школи у штаті Мічиган. Дівчина була ученицею старших класів і старшою за Гассінгера на 2 роки. Одного ранку вони зустрілися в шкільному автобусі і відтоді стали нерозлучними.

Білл супроводжував Джоан на випускний вечір і подарував їй срібний браслет із дорогоцінним камінням. Коли наступного року дівчина вступила до коледжу, закохані почали бачитися лише на вихідних, а з часом, за словами Блаккан, «трохи віддалилися одне від одного».

Після їхнього остаточного розлучення Гассінгер одружився з іншою жінкою, з якою зустрічався в середній школі, а Блаккан вийшла заміж за чоловіка, з яким почала зустрічатися в коледжі. У кожного з них народилися по троє дітей.

Через кілька місяців після одруження 19-літнього Гассінгера призвали в армію США. Потім він 32 роки пропрацював в поліції штату Мічиган. Його дружина померла у 2021-му.

Тим часом Джоан працювала офіс-менеджеркою. Її чоловік помер від серцевого нападу в 1989-му.

У 2022 році Блаккан доручили спланувати зустріч однокласників. Її дочка Лінда допомагала їй знайти контактну інформацію колишніх однокласників в інтернеті. Вони також розшукали Гассінгера і дізналися, що його дружина померла рік тому, а він живе у місті за 128 кілометрів від Блаккан.

Жінка вирішила ризикнути і написати до свого колишнього коханого, якого вона не

Пара об'єдналася після 77 років розлуки

Неймовірно, але 90-літній Білл Гассінгер і 92-річна Джоан Блаккан (на фото) зі США знову разом

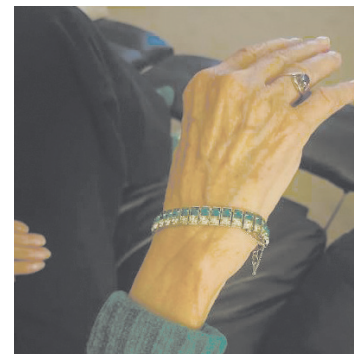
Фото із сайту washingtonpost.com.

«Ми повернулися ніби в минулі роки».

Білл супроводжував Джоан на випускний вечір.

Цей браслет жінка зберегла з юності.

бачила з тих пір, як вони розлучилися. Вона повідомила Гассінгеру, що було б непогано «відновити зв'язок». Чоловік одразу перетелефонував їй і сказав, що коли буде в її місті, вони зустрінуться. Вже невдовзі після цього зустріч відбулася: вони пішли на обід у місцевий ресторан, і «все було, як у старі часи».

За лічені години їхня підліткова закоханість повернулася, кажуть чоловік та жінка. «Я дуже кохала його в старших класах. Почуття поверну-

«Я думаю, що наші почуття зараз сильніші, ніж тоді», – каже жінка.

лися дуже швидко», – сказала Блаккан, яка знову почала носити його браслет.

Спочатку вони зустрічалися щотижня, а невдовзі почали проводити багато часу вдома одне в одного. Вони читають, грають у карти, складають пазли та розгаду-

ють кросворди. Також вони разом ходять на прогулянки. «Я думаю, що наші почуття зараз сильніші, ніж тоді», – каже жінка.

Їхні родини у захваті від стосунків дідуся і бабусі. У Гассінгера п'ятеро онуків і один правнук, а у Блаккан четверо онуків і двоє правнуків.

Закохані ще не впевнені, чи одружаться. Поки що вони задоволені тим, як йдуть справи. «Єдине, що можна сказати напевно, це те, що ми будемо разом», – каже Гассінгер.

● КОНКУРС РОМАНТИЧНИХ ІСТОРІЙ

Кохання може все!

Друзі! Розкажіть свою романтичну історію, яка змусить чиєсь серце стукати по-особливому. Переконані, ви це зможете

Ваша історія має розпочинатися або закінчуватися словами: «Якщо це буде хлопчик, назвіть його...»

Обсяг оповідання – до 2 друкованих сторінок формату А4 шрифтом 14 (або до 4500 символів).

Ваші історії приймаються до 22 березня 2024 року на адресу:

Газета «Так ніхто не кохав», 43016, вул. Ковельська, 2, м. Луцьк Волинської області (або на електронну – takvolyn@gmail.com).

Найкращі оповідання будуть опубліковані в нашому виданні «Так ніхто не кохав», а їхні автори отримають від редакції подарунки. А ще раді були б почути від вас адреси, про які просто і велично кажуть: «Тут живе справжня Любов».

Творімо газету разом!!!

Фото із сайту molodiy.com

Живуть між собою, як риба з водою (Народна мудрість).

«У політиці у всіх є коханки»

● СЕ ЛЯ ВІ

Ексдружина впливового «слуги народу» зізналася, що стало причиною їхнього розриву

Анастасія ФЕЦЕНКО

**ВИЛІКУВАВСЯ ВІД
КОРОНАВІРУСУ І ЗНОВУ
СТРИБНУВ У ГРЕЧКУ**

Відома українська ведуча та учасниця першого сезону шоу «Холостяк» Марина Арістова після новин про розлучення з чоловіком, екс-нардепом від партії «Слуга народу» Юрієм Арістовим, звинуватила його у численних зрадах.

В інтерв'ю Аліні Доротюк вона зізналася, що їхні стосунки неабияк змінилися, коли Арістов почав займатися політикою. Через роботу чоловіка подружжя майже не спілкувалося.

«Мій чоловік дуже змінився, коли пішов у політику. Він просто збожеволів. Перший рік розгрібав, навчався, і ми майже не спілкувалися, а через рік була зрада, бо в політиці – що? У політиці у всіх є коханки. У тебе є коханка – ти молодець. У тебе немає коханки – ти не дуже. Коли я спіймала його на зраді, він мені сказав: «Та хто ти така, що дозволяєш собі мене

Фото із сайту glavcom.ua.

15 січня 2024 року подружжя Арістових офіційно розлучилося після 13 років у шлюбі.

«У нього було все, про що мріють люди: хороша сім'я, гроші, влада. Живи, кайфуй від життя. Політика зруйнувала наші стосунки».

критикувати?» – пригадала блогерка.

Марина Арістова говорить, що ще тоді планувала піти від чоловіка – 48-річ-

ного Юрія Арістова. Однак їхній шлюб неочікувано врятував... коронавірус. Арістов серйозно захворів та перебував у реанімації. Ведуча за-

явила, що пробачила зраду та повернулася до коханого.

«Я пробачила, та й коханка ця була недовгий період. Зрозуміла, що спіймала на гарячому в перші тижні їхнього спілкування. Я подумала, що варто спробувати знову, і він реально став більш людським. Він змінився», – поділилася пережитим ведуча.

Утім, за словами жінки, Арістов нібито знову зійшовся з коханкою. Марина зрозуміла, що настав час ставити крапку в їхніх стосунках. Але перед тим, як оголосити чоловікові про розлучення, вона, каже, провела «пласт роботи», щоб фінансово забезпечити себе та трьох їхніх дітей (двоє спільних і дитина від попереднього шлюбу. – Авт.).

**ЇХНЮ РОДИНУ
ЗРУЙНУВАЛО
ДЕПУТАТСТВО**

Колишня дружина Арістова наголосила, що її чоловік, який прийшов у політику з бізнесу, ніколи не був олігархом. «Ми як жили на орендованій квартирі, так і живемо. Як їздили на двох машинах, так і їздиво. Моя машина коштує 60 тисяч доларів (близько 2,3 млн грн), це не Rolls-Royce, – заявила вона. – Чомусь люди, які тебе засуджують, коли ти

чогось досяг, не розуміють, що у кожного є шанс. Я сирота, в 19 завагітніла. У мене не було грошей, ніде було жити, але я вижила і вважаю, що це круто. Щоб щось було в житті, потрібно €*ашити – на голову нічого не звалиться».

При цьому Марина Арістова переконана, що їхню родину зруйнувала політика. Її вона називає брудною сферою, куди нікому не радить йти. «Мені його шкода, тому що в нього було все, про що мріють люди: хороша сім'я, гроші, влада. Живи, кайфуй від життя. Політика зруйнувала наші стосунки», – сказала вона.

Нагадаємо, що довила Юрія Арістова у липні минулого року розгорівся скандал. Чоловіка разом із родиною заскочили на відпочинку на Мальдівах. Хоча за документами тодішній депутат мав виїхати до Польщі на три дні. За кордоном Арістов оформив лікарняний. У липні 2023 року нардеп подав заяву на складання повноважень.

Марина Арістова каже, що це справді був поганий вчинок з морального боку і вона не виправдовує колишнього чоловіка. Але, за її словами, він дійсно був у відраженні і лише після робочих справ приїхав на Мальдіви. Каже, хотів звозити дітей на море, бо «раптом війна буде ще 10 років».

«Не просто нахаба, а й злодій!»

● ДЛЯ ДУШІ

Уїдальні, що працювала за методом самообслуговування, жінка похилого віку взяла велику миску юшки, поставила її на тацю і, заплативши, віднесла на вільний столик. Повісила на спинку крісла торбинку й уже намірилася сідати, щоб спожити запашну гарячу страву, та згадала, що забула взяти ложку

Бруно ФЕРРЕРО, оповідання «Юшка» з книги «Кола на воді» (видавництво «Свічадо»)

Залишивши речі, жінка підійшла до каси, де лежали столові прибори. А коли повернулася, то побачила, що на її місці сидить бездомний молодий чоловік і спокійно їсть її юшку.

Жінка розсердилася й обурилася. А потім, не приховуючи власної вищості, сіла на стілець поруч із непроханим гостем і перед самим його носом зачерпнула

Фото із сайту youtube.com.

А все могло б бути ось так. Тому не поспішайте когось звинувачувати...

ложкою з тої самої миски. Юнак, усміхнувшись, продовжував їсти.

Жінка зачерпнула ще одну ложку, хлопець теж.

«Який нахаба! – подумала вона. – О, мені б трохи більше відваги! Вже час навести лад із тими бездомними!»

Щоразу, як жінка набирала ложкою юшку, жebraк, що сидів навпроти, без жод-

ного збентеження робив те саме.

Так тривало доти, доки на дні миски залишилася лише дециця. І тоді жінці спало на думку: «Цікаво, що він скаже, коли миска спорожніє?»

Жінка глянула на стілець і з жахом зауважила, що її торбинка зникла! «Злодій! То був звичайний злодій!»

Юнак залишив останню ложку їй. Після цього встав, чемно попрощався й пішов геть.

Жінка глянула на стілець і з жахом зауважила, що її торбинка зникла!

«Злодій! То був звичай-

ний злодій!»

Розчарована, розлючена, із густим багрянцем на щоках вона роззиралася на всі боки, однак за бездомним юнаком уже й слід пропав.

Отак, роздивляючись навколо, жінка враз відчула, як її злість перемінюється на збентеження: на сусідньому столику вона побачила тацю з мискою юшки, а на спинці крісла – свою торбинку.

Жінці стало дуже соромно, вона зрозуміла, що помилилася. А ще усвідомила, що той юнак, який їв таку саму юшку, як вона, поділився з нею своєю їжею, не виявивши ні обурення, ні роздратування, ані своєї переваги. Він залишався врівноваженим, тоді як вона зневажливо пирхала й виставляла напоказ свою ображену гордість.

У житті часто трапляється, що ми «з'їдаємо чийсь юшку», навіть не здогадуєтесь про це? А скільки разів на день ми крадемо в інших час та увагу, ставимось до них зверхньо й не відчуваємо навіть найменших докорів сумління?

• **ХОЧЕТЕ – ВІРТЕ,
ХОЧЕТЕ – ПЕРЕВІРТЕ...**

Таке гадання часто відносять до балаганних фокусів або веселих розваг на вечірці, коли багато гостей збирається за одним столом. Силу кавових малюнків, які осідають на стінках чашок, часто недооцінюють. А дарма

Ворожіння на кавовій гущі: якщо вам випав «місяць» або «хрест»...

Фотоколлаж із сайту glavred.net.

Запам'ятайте сакральний сенс: якщо випити напій залпом, результат ворожіння може виявитися неточним.

Анна ПІДГОРНА

Атрибутика в такому виді ворожіння не менш важлива, ніж вміння правильно витлумачити малюнки, які залишаються на стінках чашки. Кожна деталь може вплинути на результат. Видання «Главред» (glavred.net) розкрило секрети успішного ворожіння, яке підвладне кожному.

ЯК ПРАВИЛЬНО ЗАВАРЮВАТИ НАПІЙ ДЛЯ ГАДАННЯ

Тут є три головних правила: використовувати лише натуральну мелену каву; варити напій виключно в турці (вкрай важливо, щоб він не втік), дотримуючись пропорції – 1 столова ложка меленої кави на 100 мл води; не додавати цукор, молоко та спеції.

Далі гарячий напій необхідно влити в біле горнячко простої форми – яскравий колір та вигини посуду хоч і роблять ворожіння більш ефектним візуально, проте можуть спотворювати тлумачення ворожіння на кавовій гущі.

ЯК ВИЛИВАТИ КАВУ ДЛЯ ВОРОЖІННЯ

Спершу напій, звісно, необхідно випити. Робить це людина, якій ворожать, – під час поглинання гіркої напою їй необхідно думати про своє питання, відповідь на яке вона бажає отримати.

Пити каву потрібно без поспіху. У цьому теж є свій сакральний сенс: якщо випити напій залпом, результат ворожіння може виявитися неточним. Терпіння людини та її вміння насолоджуватися моментом буде винагороджено більш чіткою відповіддю.

Коли на дні чашки залишається буквально пів

Варити натуральну мелену каву треба виключно в турці (вкрай важливо, щоб напій не втік), дотримуючись пропорції: 1 столова ложка меленої кави на 100 мл води, не додавати цукор, молоко та спеції.

ковтка, можна приступати до ворожіння.

Чашку необхідно лівою рукою покласти на блюдце на бік (денцем до людини, якій ворожать), та тричі повернути вправо за годинниковою стрілкою. Після цього залишки рідини потрібно злити через стінку з ручкою, а саме горнячко, в якому вже почало творитися диво, поставити на блюдце догорі дном на 1 хвилину (дехто радить не чекати так довго, а просто неспішно порахувати до 7). Цього часу достатньо, щоб остаточно сформувані візерунки доли того, кому ворожать.

ЯК РОЗПІЗНАТИ МАЛЮНОК НА ГУЩІ

Вся підступність тлумачення ворожіння на кавовій гущі полягає в умінні тлумача прислухатися до своєї інтуїції, адже досвідчені во-

рожки переконані: перші враження, які виникають при погляді на стінки філіжанки, і будуть найточнішими. Втім, кавові символи, які дійсно важливі для долі того, кому ворожать, виходять напролюд чіткими та однозначними в тлумаченні.

Всупереч популярній думці, не тільки майбутнє, а й минуле можна побачити у ворожінні на кавовій гущі. Воно «осідає» на стінках чашки ближче до дна. Символи на середині стінок відповідають за те, що відбувається в сьогоденні, а таємниці майбутнього розкривають візерунки біля країв посуду.

Тлумачити символи необхідно спершу зліва направо, потім навпаки, після них – візерунки на дні, і поступово підніматися до країв чашки.

Позначення символів під час ворожіння на кавовій гущі слід тлумачити, виходя-

чи з того, що саме про себе бажає дізнатися той, кому ворожать. Тлумачень існує безліч, тому важливо запам'ятати основні символи, але завжди покладатися на інтуїцію.

ЯКЩО ВИ ПОБАЧИЛИ ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ:

• **лінії – рівні лінії, які тягнуться від дна чашки до її країв, відповідають за прагнення людини.** Чим вони рівніші, чіткіші та ближчі до облямівки, тим більший успіх очікується на шляху до їх досягнення. Нерівні лінії, які перериваються – чекайте труднощів. Хвиляста лінія – до подорожей у найближчому майбутньому.

• **крапки – це фінансовий успіх.** Скупчення крапок у вигляді зменьки монет або грона винограду, обіцяє удачу в грошових питаннях.

• **трикутники – позначають швидкі зміни. Варто звернути увагу, в який бік вказує трикутник-стрілка. У цьому криється, хорошими (вгору) чи поганими (вниз) виявляться метаморфози.**

• **кола – успіх, цілісність і завершеність.**

• **квадрати і прямокутники** – любов, домашній затишок і безтурботність.

• **хрест** – до важливих новин, часто в негативному ключі.

КОЛИ ПЕРЕД ВАШИМИ ОЧИМА ПОСТАЛИ ЦИФРИ:

0 – завершеність, повторення.

1 – новини, початок чогось важливого.

2 – роздоріжжя, складний вибір.

3 – доленосна зустріч.

4 – небезпека.

5 – велика удача.

6 – любов, інтимна близькість.

7 – романтичні стосунки.

8 – стабільність.

9 – шанс.

КОЛИ НА ГУЩІ З'ЯВИЛИСЬ ПРЕДМЕТИ, СИЛУЕТИ, ТВАРИНИ...

Авто – ви на шляху до багатства.

Ангел – блага звістка про любов або сім'ю.

Метелик – задоволення.

Гора – міцна дружба (якщо одна), або сильні вороги (якщо багато гір).

Гриб – сварка з коханою людиною.

Труна – хвороба.

Груша – фінансовий успіх.

Будинок – удача в роботі і бізнесі.

Дракон – важливі зміни.

Єдиноріг – скандал.

Зірка – удача.

Коза – остерегайтеся ворогів.

Колесо – спадщина.

Каблучка – до заміжжя (спробуйте поруч розгледіти ініціали майбутнього обранця).

Корабель – подорож.

Корона – визнання та успіх.

Сходи – зміни.

Лисиця – зрада близького друга.

Місяць – процвітання.

Люди – добре знамення.

Ніж, ножиці – сварка, хвороба.

Хмари – неприємності.

Пісочний годинник – небезпека поруч.

Підкова – удача в коханні.

Птахи – успіх.

Риба – довгоочікувані хороші новини.

Свічка – хороша ідея.

Серце – добрий знак.

Яблуко – довголіття.

«Немає кращого приворотного зілля за звичайну каву, зварену власноруч. Коли чоловік її спробує, він уже нікуди не дінеться», – якось сказала італійська актриса і співачка Софі Лорен. Мабуть так вона щось знала, бо каву п'ють понад 60 % мешканців нашої планети.

«Заради кави можна піти на все. Навіть на роботу» (Білл Гейтс, американський бізнесмен, засновник корпорації Майкрософт, один із найбагатших у світі чоловіків).

Ірландська письменниця Сесілія Ахерн так висловлювала своє ставлення до кави: **«Любов – як чашка гарячої кави. З її допомогою можна і отримати тепло, і сильно обпектись».**

Шотландський публіцист, історик та один із представників шотландської філософської школи Джеймс Макінтош дуже серйозно підходив до питання кави. **«Сили розуму людини прямо пропорційні кількості кави, яку вона п'є»**, – стверджував він.

«У світі, безумовно, є речі, які варті того, щоб їм зберігали вірність. Наприклад, кава», – так романтично зазначав англійський письменник, лауреат Нобелівської премії **Джон Голсуорсі.**

volyn.com.ua
«Так ніхто не кохав»

Судженого і конем не об'їдеш (Народна мудрість).

Притча про прощення

● **ПРИТЧА** Помирає жінка, до неї приходить Смерть. Жінка, побачивши Смерть, посміхнулася і сказала, що готова.
– До чого ти готова? – запитала Смерть.
– Я готова, щоб Бог забрав мене до себе в Рай! – відповіла жінка.
– А чому ти вирішила, що Бог тебе візьме до себе? – продовжила Смерть

«Залишилася невеличка формальність: підписати одну угоду – і прямо в Рай».

Костянтин САРКИСЯ

— **А** як же? Я стільки страждала, що заслужила спокій і любов Бога.

– Від чого саме ти страждала?

– Коли я була маленькою, мене завжди несправедливо карали батьки. Вони били мене, ставили в кут, кричали на мене, немов я зробила щось жахливе. Коли я вчилася в школі, мої однокласники знущалися з мене: теж били і принижували. Коли я вийшла заміж, мій чоловік весь час пив і зраджував мене. Мої діти всю душу мені вимотали, а в підсумку навіть на похорон не прийшли. Коли я працювала, мій начальник весь час кричав на мене, затримував зарплату, залишав мене на вихідні, а потім взагалі звільнив, не заплативши. Сусіди пліткували про мене за моєю спиною, обмовляли, ніби я гуляю жінка. А одного разу на мене напав грабіжник, вкрав мою сумку і зґвалтував мене.

– А що ти зробила добро-

го у своєму житті? – запитала Смерть.

– Я завжди була до всіх добра, ходила до церкви, молилася, про всіх дбала, тягнула все на собі. Я терпіла стільки болю від цього світу, як і Христос, що заслужив Рай ..

– Ну добре... – промовила Смерть. – Я тебе зрозуміла. Залишилася невеличка формальність: підписати одну угоду – і прямо в Рай.

Смерть простягнула їй листок з одним реченням, під яким потрібно було поставити значок. Жінка подивилася на Смерть. Її обличчя скривилося, ніби його облили крижаною водою. Далі послідувала відмова поставити значок під написом: «Я пробачаю всіх моїх кривдників і прошу вибачення у всіх, кого образила я».

– Чому ти не можеш пробачити їх всіх і попросити вибачення? – здивувалась Смерть.

– Тому що вони не заслужили мого прощення. Якщо я їх пробачу, вони не відповіда-

тимуть за свої вчинки. А мені просити вибачення нема у кого. Я нікому нічого поганого не зробила!

– Ти впевнена в цьому? – запитала Смерть.

// **– За все, що в твоєму житті відбувається, відповідальність несеш тільки ти!**

– Абсолютно!

– Що ти відчуваєш до тих, хто тобі заподіяв стільки болю? – запитала Смерть.

– Я відчуваю гнів, злість, образи! Це несправедливо, що я повинна забути і стерти з пам'яті те зло, що зробили стосовно до мене люди!

– А якщо ти їх пробачиш, чи зникнуть ці почуття?

Жінка на якийсь час задумалась і відповіла, що всередині настане порожнеча!

– Ти завжди відчувала цю порожнечу в серці, і ця порожнеча знецінювала тебе і твоє життя.

– Я все життя думала, що

ті, кого я любила, і ті, заради кого я жила, оцінять мене, а в підсумку вони розчарували мене. Я віддала своє життя чоловікові, дітям, батькам, друзям, а вони не оцінили цього і виявилися невдячними!

– Перед тим, як Бог пощався зі своїм сином і відпустив його на землю, він мовив наостанок одну фразу, яка повинна була допомогти йому усвідомити життя в собі і себе в цьому житті ...

– Яку? – запитала жінка.

– СВІТ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ!..

– Що це означає?

– За все, що в твоєму житті відбувається, відповідальність несеш тільки ти! Страждати тобі чи бути щасливою – ВИБИРАЄШ ти! Тож поясни мені, хто саме тобі заподіяв стільки болю?

– Виходить, я сама собі...

– тремтячим голосом промовила жінка.

– То кого ти не можеш пробачити?

– Себе? – зі сльозами на очах невпевнено і тихо мовила вона.

– Пробачити себе – це визнати свою провину! Пробачити себе – це прийняти свою недосконалість! Пробачити себе – це відкритися для самої себе! Ти сама собі заподіяла біль і вирішила, що в цьому винен весь світ, і вони не заслуговують твого вибачення ... І ти хочеш, щоб Бог прийняв тебе з розпоростертими обіймами?! Ти вирішила, що Бог відкриє двері для дурнів і злісних страж-

дальців?! Ти думаєш, що Він створив досконале місце для таких, як ти? А поки що Бог дав мені вказівку відправити тебе знову на землю, щоб ти навчилася створювати світ, в якому панують любов і турбота. А той, хто не може подбати про себе, живе в глибокій омани, що він може турбуватися про інших. Знаєш, як Бог карає жінку, яка себе вважає ідеальною матір'ю?

– Як?

– Він посилає їй дітей, чий долі ламаються на її очах...

– Я зрозуміла... Я не змогла зробити свого чоловіка люблячим і відданим. Не допомогла дітям вирости щасливими й успішними. Не змогла створити в домі мир і гармонію... У моєму світі всі страждали...

– Чому?

– Я хотіла, щоб всі мене жаліли і співчували... Але ніхто так і не пошкодував мене... І я подумала, що Бог мене наразі пошкодує та обійме!

– Запам'ятай, найнебезпечніші люди на землі ті, хто хоче викликати до себе жалість і співчуття. Найбільше невігластво полягає в тому, що ви думаєте, ніби Богу потрібна чиясь жертва! Він ніколи не впустить в свій дім того, хто крім болю і страждання нічого не пізнав, бо ця жертва буде сіяти біль і страждання в його світі... Вирушай назад і навчися любити та піклуватися про себе, а потім і про тих, хто живе з тобою поруч. А для початку попроси вибачення за невігластво і пробач себе за це!

Жінка закрила очі й почала шлях заново, але тільки вже під іншим іменем і в інших батьків.

Кораблик із твоїх долонь

● **СЕНТИМЕНТАЛЬНА ІСТОРІЯ** Він складав руки човником, Вона ховала в них своє обличчя. Пливла в тім кораблику у невідомість. Його теплі долоні були для Неї океаном кохання, який починався з Його погляду і не мав кінця-краю...

Ольга ЧОРНА

Уголубій неосяжності небес зітхали їхні ангели. Вони ж не чули...

Почуття писали поему, чисту, як сповідь. Мрії сходили квітами. Закоханими милувався старий втомлений світ. І чепурився, коли вони спішили на побачення, аби посидіти поруч, послухати їхній шепіт і забути про все...

Доля сумно дивилась на них. А вони називали її щасливою...

– Ти завжди будеш Його теплі долоні були для Неї океаном кохання.

– казав Він і цілував її волосся золотисто-пшеничного кольору. – Лише не втечи...

– А ти – моїм стиглим сонцем. Я люблю тепло, – жартувала Вона.

Час зупинився в задумі. Він знав: їхні почуття обернуться в холодний спомин.

...Незнайомку, яка вкрала його серце і їхнє кохання, Він зустрів ви-

падково. Вона увірвалася в Його життя, наче буря. Він шаленів від її відвертості, безтурботності, зваби.

І каювся перед тією, яка не стала Його вічною весною:

– Життя і кохання – непередбачувані. Сповнені випадковостей. Прости...

Вечір ховав її сльози. Його зізнання стало для Неї болем. Нічого не сказала. Пішла на завжди...

...Минули роки. Звабливиця-буря полетіла в обійми іншого. А в Його спогади повертається недолюблена весна. Про Неї нагадує зоряна ніч, жовта пелюстка запаленої свічі і її слова: «Я попливу в кораблику твоїх долонь...».

// **Життя і кохання – непередбачувані. Сповнені випадковостей. Прости...**

● УСМІХНІТЬСЯ!

Оголошення: «Шукаю жінку, щоб відбирала в мене гроші, влаштувала істерики і щоб я був у всьому винен. Відгукнись, кохана! Іван».

Виявляється, якщо жінка дарує чоловікові парфуми – вона мітить свою територію...

Якщо сусідка часто заходить до вас по сіль – не виключено, що її цікавить ваш перець...

– І чому ти з ним розлучилася?
– Та от уяви собі: він більш як два місяці нив про те, що я його не люблю...
– І що?
– Переконав!

Хороший чоловік – це чоловік, який вчасно потрапив у хороші руки.

Жінку до істерики може довести будь-яка дрібниця. Чоловіка до істерики може довести лише жінка.

Любовна гра, в якій нема майбутнього

● ХАТА-ЧИТАЛЬНЯ

Марина наче не знала, що Андрій не любить її. Хоча про це неважко було б здогадатися. Адже хлопець ніколи не говорив їй про свої почуття, не дарував квітів навіть на день народження. Вони ніколи не ходили на каву. Не йшлося навіть про побачення десь у місті чи парку

«Невже ти хочеш залишитися самотньою? Краще вже так, ніж ніяк».

Він проник їй у кров. Вона полюбила його більше, ніж життя.

ючи, налетіла на когось. Цей хтось виявився напрочуд симпатичним хлопцем. Коли дівчина торкнулася його своїми тугими грудьми, він, здавалося, одразу втратив голову, присів до їх столика, замовив напої та десерти. В ту ж ніч вони опинилися в ліжку. І хоча хлопець на ранок почувався трохи розчарованим, що єдиною дуже

привабливою частиною тіла Марини виявилися її груди, але ж ті й справді були гарні і збуджували.

Дівчина швидко зрозуміла, що Андрій її не любить. Але відчувала, що, на жаль, не зможе відмовитися від нього. Він проник їй у кров. Вона полюбила його більше, ніж життя. Картаючи себе за таку поведінку «ганчірки», була готова зробити для нього все, що б він не попросив.

Навіть, час від часу, бачачи його з кимось на вулиці, вірила, що одного разу настане диво: він зрозуміє, що саме Марина – та єдина, хто йому по-справжньому потрібен, і настане час, коли він забуде про всіх інших.

Попри жорстоку очевидність, їй здавалося: одного разу він полюбить її так само палко, щиро й віддано, як вона любить його.

Але один день, місяць, рік змінював інший. Андрій усе ще приходив до неї лише тоді, коли йому було зручно, і йшов, коли вона набридала.

Та з якогось проміжку часу Марина все частіше почала задумуватися над тим, що цілує він її, не люблячи. Що, приймаючи таке ставлення до себе, опускається морально все ниж-

че й нижче. Що, на жаль, в цій любовній грі, в неї нема майбутнього. Ця думка, яка народилася так несподівано, почала приходити в голову все частіше.

Спочатку Марина намагалася відігнати її, та з плином часу відчула, що має припинити ці токсичні стосунки. Закохане серце шепотіло: «Невже ти хочеш залишитися самотньою? Краще вже так, ніж ніяк». А розум впевнено говорив: «Людина сама вирішує в своїй ситуації – це самотність чи свобода. Вибери свободу!» Марина слухала дуже уважно, не знаючи, чия думка їй більш до вподоби.

Але одного дня, коли Андрій знову прийшов до неї, двері виявилися замкненими. Хлопець дуже здивувався, «абонент поза зоною досяжності», а його повідомлення не прочитані нею. І тут він вперше злякався, відчувши, що тільки ця жінка любить його по-справжньому.

Та коли нарешті пішли гудки і він очікував почути знайомий голос, Марина не підняла трубку. Натомість, від неї прийшло смс: «Не цілуй, не цілуй, не цілуй, коли не любиш!»

Олександра ГАНДЗЮК

Він приходив до неї тільки тоді, коли йому було самотньо, коли потребував розради і сексу без зобов'язань. Позналися випадково на дискотеці, куди її затигла подружка, яку щойно покинув кавалер. Світлана прагнула розв'язатися, тож попросила Марину скласти їй компанію. І вона не змогла відмовити. І там, в напівтемному залі, танцю-

● З ГЛИБИНИ ДУШІ

Я не шепчу тобі про пристрасне щире кохання, про ніжну, безмежну любов, яка хвилює мене і мучить, як совість, бо шепіт в любові – не сила. Це тихий політ осіннього пожовклого листа

Володимир КОВАЛЬЧУК

Я хочу любові на повний голос, душі, наповненої щедрими, ніжними, постійними негасимими почуттями, які б ніколи не охололи, а в душу ніколи б не прокралася сутінки розчарування, які можуть спустошити серце, що любить.

Хочу любові щирої, відданої, на взаємності почуттів і думок.

Я хочу, щоб ти була в мене єдиною, і впевнити в цьому не тільки тебе, а цілий світ. Ти зачарувала мене своїм сьайним, бентежним поглядом очей, високим злетом брів-метеликів, пишними виразними устами, які виведені, неначе пензлем митця. Я хочу тебе єдиною на

«Моє серце прагне танцювати з твоїм...»

Голос серця

Я не хочу цілунку, що триває лічені секунди. Це не поцілунок.

світі вітиху, свою надію і радість, і печаль, тебе єдину, яка напоїла мене весняними чарами, літньою спекою почуттів, взяти на руки і йти у незвідане життя, сьайво несе нам і щастя, і радість. Своїм серцем відчути стукіт твого серця,

кохана. Хочу міцно, до болю, пригорнути тебе, зацілувати до нестями. Я блаженний, безмежно щасливий, коли потрапляю в твої щедрі, відкриті, пристрасні й ніжні обійми, і ти мої губи й обличчя вкриваєш жадібними поцілунками. Я відчуваю теплоту твого серця. А який милий, ласкавий погляд твоїх найгарніших на світі очей!

Відчуваю, як перший весняний подих тепла, шепотіння твоїх губ: «Люблю... І ти навіки мій... Правда?».

Люблю... Одне справді крилате це слово, а скільки в ньому радості, мук, хвилювання, теплоти, якщо воно сказане правдиво, взяте з достиглих почуттів душі.

Я не хочу цілунку, що триває лічені секунди. Це не поцілунок. Я завжди тільки з тобою, моя кохана, хочу відчувати тепло твоїх губ, які пахнуть калиновим соком.

Якщо не зумієш мене долюбити до кінця, не буде цілунку від душі, – не цілуй. Якщо не буде любові в серці, хай вона не гуляє в тебе на вустах. «Не цілуй, не цілуй, не цілуй, коли не любиш...» Хто закохується «за Станіславським» – у них не любов, а гра почуттів.

А я вірю в любов! У те, що це почуття вічне, любов єднає людей, приносить велику радість, але й – постійну тривогу. Приносьте у вечори й радість довгожданої зустрічі, й біль вічної розлуки. Але в чуйне, ніжне серце завжди прийде велика, вистраждана любов. Це – голос мого серця.

Тварини щастя

● ПРИТЧІ

«Що таке щастя?» – вирішили поцікавитися у тварин. Ті особливо не замислювалися

Росаріо ГОМЕС,
ptytchi.in.ua

Мурашка відповіла: «Щастя – це насамперед праця. Коли багато працюємо, докладаємо багато зусиль, можемо в житті чогось досягти. Можемо зробити кар'єру і нагородити собі статки».

Лисиця сказала: «Треба вміти крутитися. Бути спритним, мати відповідні знайомства. Тоді щось в житті досягнеш і будеш щасливим».

Ведмідь пробурчав: «Щастя – це теплий, солідний дім, стабільність, здорова їжа, здоровий сон. Не треба перейматися зайвими дрібницями».

Голуб сказав: «Основне – високо і далеко літати. Мандрува-

ти, пізнавати нові землі, милуватися природою, її красою».

Заєць говорив про обережність, про уникнення зайвих небезпек.

Сова – про мудрість і знання.

На думку вовка, суттю життя є сила, бажання боротися і перемагати. Коли ти сильний, тебе бояться і шанують.

Наприкінці запитали людину.

Людина глибоко замислилася і ... нічого не відповіла.

Ми будуємо дім нашого життя. Думаємо про дизайн, стіни, дах, вікна, кімнати. Деколи до дрібниць обдумуємо різні деталі. І ось раптом з'ясуємо, що в будинку з'явилися тріщини, що фундамент виявився ослабким.

Те, що ми не бачимо фундаменту будинку, не означає, що його там немає. Схований, він несе на собі весь тягар видимої конструкції. Будівлю слід починати з нього. Сильний фундамент витримає великі навантаження.

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

Кохання, вогню та кашлю від людей не заховаш (Народна мудрість).

Архітектори ховають свої помилки під плющем, а кухарі – під соусом

● **СМАЧНОГО!** Справді, соуси – неабияка знахідка для господині. І не лише для того, аби приховати помилку в приготуванні їжі. Такому доповненню до основної страви під силу надати їй оригінального, насиченого смаку, пікантних ноток, розкрити нові відтінки. Підійдуть різноманітні соуси і для запікання основних страв та заправки салатів

БЕШАМЕЛЬ

Цей знаменитий соус не випадково такий популярний і, окрім класичного рецепта, має багато варіацій, адже він підходить практично до будь-яких страв, з ним чудово гармонують м'ясо і риба, овочі, рис

Інгредієнти: 750 мл молока, 50 г масла вершкового, 2 ст. л. борошна, 2 ст. л. олії, сіль за смаком.

Приготування. Розтопіть вершкове масло з олією в ковшику або сковороді, додайте просіяне борошно, ретельно вимішайте. Поступово вливайте молоко, не перестаючи мішати і розтирати грудочки. Доведіть до кипіння при постійному помішуванні. Посоліть за смаком і варіть на повільному вогні, помішуючи, 8–10 хвилин. Якщо вам подобається не дуже густий соус, додайте більше молока, якщо любите густіший — варіть довше, поки не доведете до бажаної консистенції.

ТАРТАР

Як і багато інших страв, запозичених із французької кухні, цей соус став кулінарною класикою. Його

Соусами поливають основну страву чи гарнір, заправляють ними супи або подають до наїдків окремо в металевих чи порцелянових соусниках, які ставлять поряд на тарілочки.

подають до овочів, м'яса, використовують для бутербродів. Але найкраще він поєднується саме з морепродуктами

Швидкий тартар

Якщо вам забажалося приготувати тартар, коли основна стравка вже холодне, або ж хочеться обійтися мінімальним набором інгредієнтів, спробуйте швидкий рецепт

Інгредієнти: 200 мл майонезу, 5–7 пір'їн зеленої цибулі, 1 невеликий маринований огірок, 2 зубчики часнику.

Приготування. Гострим ножем дрібно нарізати зелену цибулю та огірок – щоб вони відчувалися в соусі, але водночас він мав однорідну консистенцію. Часник розтерти

з сіллю або пропустити через прес. Додати майонез, ретельно вимішати. Накрити кришкою і настоювати 20–30 хвилин, але можна подавати і відразу.

До речі. Щоб урізноманітнити смак, поріжте до соусу невеликий пучок петрушки, кропу чи естрагону. Це, звичайно, не класичний рецепт, але можуть вийти цікаві варіації.

Традиційний тартар

Не бійтеся великого набору інгредієнтів – готується соус доволі просто. Освоївши цю нескладну справу, ви щоразу матимете свіжий натуральний тартар. Кажуть, спочатку до його складу входили тільки круто зварені жовтки, олія, цибуля.

Нині список значно ширший, але ці три компоненти обов'язкові

Інгредієнти: 2 варені і 2 сирі яєчні жовтки, 120 мл сметани (жирність 15%), 120 мл олії, 1 ст. л. каперсів, 5–7 пір'їн зеленої цибулі, 1 великий маринований огірок (або 4–6 корнішонів), 2 зубчики часнику, 30 г французької гірчиці, 50 мл лимонного соку, сіль, перець.

Приготування. Розтерти гірчицю, варені й сирі жовтки до однорідності, тонкою цівкою поступово вливати в них олію. Робити це слід повільно; додавати нову порцію тільки тоді, як попередню повністю збили із сумішшю, інакше соус розшарується. До однорідної маси додати сметану, каперси, подрібнені цибулю, часник та огірки, посолити, поперчити, влити лимонний сік і добре перемішати. Зберігати можна у щільно закритій тарі в холодильнику до трьох днів. У домашньому соусі, на відміну від магазинного, немає консервантів, тож і термін придатності короткий. Втім, він виходить таким смачним, що рідко залишається довше зазначеного часу.

БОЛОНЬЄЗЕ

Смачний м'ясний соус добре відомий гурманам і просто любителям італійської кухні. Нині він використовується не тільки з пастою, як це було століттями, а й з піцою, салатами, лазаньєю тощо. Назву соус отримав від міста походження — Болоньї, що заслужено вважається кулінарною столицею Італії

Інгредієнти: по 250 г свинячого та яловичого фаршу, 3–4 консервовані томати, 150–200 г томатної пасты, 80–100 мг панчетти, 1 цибулина, 1 середня морквина, 2 стебла селери, 100 мл сухого червоного вина, 8–10 зубків часнику, базилік (бажано свіжий), оливкова олія, 150–200 мл молока або вершків (за бажанням).

Приготування. Змішуємо обидва види фаршу. Дрібно нарізаємо панчетту, овочі (з консервованих помідорів зняти шкірку), розтираємо часник. Глибоку велику сковороду змащуємо оливковою олією (1,5 ст. л.), розігріваємо, зсипаємо в неї панчетту, подрібнені овочі й обсмажуємо, помішуючи. Через 10 хвилин додаємо фарш, але деякий час обсмажуємо окремо, відсунувши овочі і панчетту, через 5–8 хвилин змішуємо. Якщо, крім вина, використовуватимете ще й молоко або вершки — додайте їх на цьому етапі і залиште всотуватися у фарш на 5–8 хвилин, збільшивши вогонь. Далі вливаємо вино і знову ретельно перемішуємо. Додаємо томатну пасту і консервовані помідори, ретельно розминаємо їх на пательні. У майже готовий соус висипаємо дрібно посічений базилік і тушкуємо на найменшому вогні. Обов'язково привідкрити кришку сковороди, щоб рідина випаровувалася. Так тушкуємо болоньєзе мінімум 2 години, помішуючи кожні 15–20 хвилин. Якщо соус виходить недостатньо густий, більше відкрити кришку або збільшити вогонь. Через 2 години соус можна знімати, однак чим довше він тушкується, тим краще! Наприкінці додаємо за смаком сіль та перець і ще раз перемішуємо.

До речі. Соус чудово зберігається

ЯК ПРАВИЛЬНО ЗБЕРІГАТИ РІЗНІ СОУСИ

Без цього смачного доповнення не обходяться на жодній кухні. Але не завжди вдається розрахувати й приготувати його тільки на один прийом їжі. Тому кожній господині слід знати, як зберігати в домашніх умовах ту чи іншу приправу до страв

Загалом у більшості соусів недовгий період зберігання.

Холодні соуси, зроблені зі свіжої зелені (типу песто), сметанні заправки та домашній майонез краще готувати для одноразового використання і не піддавати тривалому зберіганню.

Якщо необхідно, щоб гарячий соус до подачі залишався в належному стані протягом декількох годин, його слід просто поставити на водяну баню на максимально слабкий вогонь. Важливо стежити, щоб рідина не починала кипіти. Аби уникнути

розшарування, особливо важливо не перегріти вершкові соуси і ті, до складу яких входять яйця.

Зберігати соуси більш тривалий час потрібно в холодильнику. Для цього, рідку охолоджену приправу необхідно перелити в стерильну скляну баночку зі щільною кришкою. Якщо кришки немає, замість неї можна скористатися звичайним пергаментом, зав'язавши горловину гумкою.

Магазинні соуси відкривайте тільки тоді, коли вони будуть потрібні. Відкритий соус не зможе зберігатися довго, на

відміну від закритого.

Нерідко господині, щоб зберегти відкритий або приготований домашній соус довше, заморожують його.

Аби не нашкодити здоров'ю, пам'ятайте про час придатності смачних доповнень до наїдків.

Гарячі соуси, приготовлені на основі відвару риби, грибів або м'яса, дозволяється зберігати до подачі на стіл протягом 4 годин. При цьому, потрібно стежити, щоб температура приправи, яку тримаєте на водяній бані, не перевищувала 85°C.

Гарячі соуси з яйцями або вершковим маслом можна зберігати півтори години, стежачи за тим, щоб мітка градусника в цей період не була вищою, ніж 65°C. При більш високій температурі в

ньому почнеться процес розшарування.

Домашній майонез і салатні заправки зберігають у холодильнику не більше доби. Щоб зробити цей термін довшим, до їхнього складу повинні входити натуральні консерванти: лимон або оцет, гірчиця, сіль, перець, хрін.

Соуси типу песто, розфасовані в простерилізовану тару, можуть зберігатися в холодильнику до місяця за умови, що їх поверхня постійно буде покрита шаром олії. Розфасований порційно, подібний соус може зберігатися в морозилці 3–4 місяці.

До доби може бути в придатному стані і натуральний соус зі свіжих томатів. Термін зберігання такого томатного соусу стане значно довшим, якщо до його складу входить хрін або гірчиця.

ся в замороженому вигляді 3–5 місяців.

Оригінальний рецепт болоньезе містить традиційний для італійської кухні продукт – панчетту. Якщо її немає, використайте звичайний бекон чи нарізане тонкими пластинками куряче філе, обвалявши його в солі, перці та одній із трав (розмарин, кмін або базилік).

Щоб соус болоньезе вийшов ніжнішим або менш кислим – додайте молока чи вершків.

САЛЬСА

Гострий пряний соус мексиканці традиційно їдять із чипсами або кукурудзяними коржиками (тортільяс), із м'ясом та рибою. У Південній Америці сальса може бути й самостійною стравою. Вона також має чимало різновидів, а об'єднує їх використання томатів і перцю чилі (або іншого гострого перцю), що й надає йому характерної пікантності. Після приготування сальсу обов'язково витримують не менше доби в холодильнику, щоб аромати і смаки всіх інгредієнтів змішалися і стали єдиним цілим. Один із варіантів – швидка сальса з консервованих томатів, приготувати яку можна в будь-яку пору року

Інгредієнти: 500 г помідорів у власному соку, 2 перчики халапеньо або чилі, 1 цибулина (біла), 1 зубчик часнику, 2 ч. л. подрібненого кропу, 2 ч. л. солі, 2 ч. л. цукру.

Приготування. На розігріту сковороду вилити помідори, злегка обсмажити, щоб розм'якли. Тим часом перець халапеньо помити, розрізати навпіл і ретельно вичистити серцевину (працювати з ним краще в рукавичках, особливо якщо шкіра рук дуже чутлива: можна отримати опіки). Часник і цибулю, покраяну чималими шматочками, висипати у чашу блендера, додати нарізаний дрібно перець і збити до однорідної маси. Додати трохи томатів, знову збити, потім – решту помідорів разом із соком, сіль, цукор і знову вимішати, щоб рівномірно розподілити спеції у томатній масі. Готовий соус тримають у холодильнику.

До речі. У цьому рецепті не варто заміняти помідори, консервовані у власному соку, ні томатною пастою, ні кетчупом, Єдина альтернатива — свіжі помідори в сезон, коли вони соковиті й ароматні.

СКОРДАЛІЯ

Цей ніжний соус – із грецької кухні. Він готується на основі вареної картоплі з додаванням часничку та оливкової олії і чудово смакує до смажених овочів чи просто з хлібом

Інгредієнти: 4–5 картоплин, 4 зубочки часнику, 30 мл винного оцту або лимонного соку, 70 мл оливкової олії, суміш перців та сіль – за смаком, волоські горіхи (за бажанням).

Приготування. Очищену й нарізану кубиками картоплю варимо у підсоленій воді, відкидаємо на сито, щоб стекла, і вкидаємо у блендер, збиваємо з потертим часником та олією. Далі додаємо винний оцет чи лимонний сік, суміш перців, подрібнені горішки (за

бажанням), досолоємо за смаком і збиваємо до однорідного стану. Викладаємо соус, поливаємо ложкою олії. Можна притрусити зверху підсмаженими горішками чи посиченою зеленню.

МАЙОНЕЗ ДОМАШНІЙ

Часто можна почути, що майонез шкідливий. Це справді так, адже він містить чимало емульгаторів, консервантів тощо. Проте жодне свято не проходить без страв, у яких цей соус просто необхідний. Що робити? Приготуйте якісний домашній майонез, який надасть вишуканого смаку будь-якому салату

Інгредієнти: 2 курячі яйця (або 8 перепелиних), 300 мл олії, 1,5 десерт. л. гірчиці готової, 1,5 ч. л. цукрової пудри, 0,5 ст. л. лимонного соку, сіль.

Приготування. Вимити яйця і відділити жовтки від білків. Жовтки помістити в миску, додати гірчицю і добре розтерти до стану однорідності. Поступово підливаючи до жовтково-гірчичної маси тонкою цівкою олію, розтирати, поки суміш почне загустати. На цьому етапі додати половину норми соку лимона – майонез повинен побіліти. Не припиняючи розтирати, потроху додавайте олію і розтирайте, щоб не було розшарування майонезу. Коли витратили більше половини олії, всипте цукор та сіль, ретельно перемішайте, поки кристали розчиняться, тоді можна поступово вливати решту олії. Додаючи в майонез приправи за смаком (перець, карі, часник, зелень тощо), зможете надати йому особливих відтінків. Дайте соусу настоятися 15–20 хвилин і заправляйте ним люблені салати.

ПІКАНТНИЙ ВИШНЕВИЙ СОУС ДО М'ЯСА

Традиційними для української кухні є вареники та пироги з цими ягодами. Проте далеко не кожна господарка зважиться використовувати вишні у приготуванні других страв. А дарма. Кисло-солодко-гоструватий соус із них буде ідеальним доповненням до м'ясних делікатесів. Дехто любить просто намазати його на хліб або додавати до обсмажених на грилі овочів

Інгредієнти: 0,5 кг вишень (підійдуть і заморожені), 50 г цукру, 0,5 ст. л. солі, 0,5 стручка перцю чилі (можна менше, якщо не любите гострого), 2–3 г сухого коріандру, 30–40 г часнику, 1 ст. л. соєвого соку, 10 г сушеного подрібненого кропу.

Приготування. Вишні без кісточок подрібнити за допомогою блендера або м'ясорубки. Проварити отриману масу 20 хвилин на середньому вогні. Тим часом почистити і перемолоти часник (його кількість, як й інших компонентів, можна регулювати на власний смак), перець чилі й додати до вишень, всипати сіль, цукор і спеції, влити соєвий соус. Проварити все разом 30 хвилин, розлити в стерильні банки і закрити. Відкритий соус зберігається в холодильнику досить довго, близько трьох тижнів.

Цей напій корисний при авітамінозі та хронічній втомі, а також простудних і вірусних захворюваннях.

Березовий сік дає здоров'я на цілий рік

● **СПРОБУЙТЕ І ВИ!** Його люблять і з нетерпінням чекають, напевно, всі без винятку, адже це справжнє джерело мікроелементів, вітамінів, поліцукрів, білків, кислот, ароматичних і дубильних речовин. Насиченість березового соку мікроелементами й іншими корисними речовинами унікальна. На жаль, період, коли його збирають, дуже короткий. Щоб смакувати довше цим тонізуючим напоєм, його можна законсервувати чи приготувати з нього квас

З ЛИМОННОЮ КИСЛОТОЮ

Це найпростіший спосіб зберігання березового соку

Інгредієнти: 3 л березового соку, 1 ч. л. лимонної кислоти, 200 г цукру.

Приготування. Проціджений сік у каструлі доведіть до 90°C, але не дайте йому закипіти, зніміть піну, додайте цукор і лимонну кислоту, помішайте до їх повного розчинення. Знову доведіть до кипіння, розлийте у стерильні слоїки і закатайте їх. Доки сік повністю схолоне, банки слід тримати закутаними.

ІЗ М'ЯТОЮ

Особливих весняних ноток надасть напою ароматна м'ята

Інгредієнти: 7 л березового соку, 3 гілочки сухої м'яти, 1,5 скл. цукру, 1–1,5 ч. л. лимонної кислоти.

Приготування. Процідіть сік, щоб очистити його від сміття, влийте в каструлю, поставте на вогонь і доведіть до кипіння, але не кип'ятіть. Зберіть піну. Всипте цукор, лимонну кислоту, покладіть гілочки м'яти. Знову доведіть до кипіння і розлийте напій у підготовлені простерилізовані банки. Закатайте слоїки з соком, переверніть їх, укутайте ковдрою і залиште так до повного охолодження.

З АПЕЛЬСИНОМ

Завдяки цитрусовим такий березовий сік сподобається навіть дітям

Інгредієнти: 3 л березового соку, 0,5 ч. л. лимонної кислоти, 2 апельсини, 200 г цукру.

Приготування. Покладіть у чисті простерилізовані банки по 2 кружальця апельсина. Сік доведіть до 90°C, зберіть піну, додайте цукор та лимонну кислоту. Не знімаючи з вогню, мішайте. Коли цукор розтане, залийте гарячий березовий сік у банки, закрийте простерилізованими кришками, переверніть і укутайте.

ЗІ СМОРОДИНОЮ

Якщо хочете чогось пікантного, тоді вам сподобається березовий сік зі смородиновим смаком. Вибирайте обов'язково молоді пагони, вони багаті на вітаміни

Інгредієнти: 6 л березового соку, 1,5 ч. л. лимонної кислоти, 10–12 гілочок смородини, 1 скл. цукру.

Приготування. Сік процідіть у каструлю, поставте на вогонь та доведіть до 90–95°C. Зніміть піну, додайте цукор і кислоту, добре розмішайте. Гілочки смородини вимийте, наріжте шматочками, які легко помістяться на дно банки. Розлийте сік у слоїки, закатайте, переверніть і загорніть ковдрою.

КВАС ІЗ БЕРЕЗОВОГО СОКУ

Цей корисний напій має цілющі властивості, благотворно впливає на людський організм. А ще березовий квас чудово втамовує спрагу

Інгредієнти: 5 л березового соку, 25 родзинок, 200 г цукру.

Приготування. Бажано не використовувати пластиковий посуд, краще взяти скляні або емальовані ємності. Процідити березовий сік через кілька шарів марлі, щоб очистити його від сміття. Додати родзинки та цукор і залишити бродити в прохолодному місці на 3–4 доби. Готовий квас процідити, закупорити пляшки і поставити у темне холодне місце. Напій може зберігатися до осені.

ДО РЕЧІ

Основні правила консервації березового соку

1. Підготуйте банки, переконайтеся, що шийка слоїка ціла, добре вимийте та простерилізуйте ємності зручним для вас способом: над парою, кип'ятком, у духовці, в мікрохвильовій печі чи в посудомийці.

2. Процідіть березовий сік. Рідина може містити дрібні гілочки, листя, комах, тож пропустіть його через кілька шарів марлі чи густе ситечко.

3. Сік підігрівайте до 90–95°C, але не кип'ятіть, адже це спричинить втрату корисних речовин.

4. Піну, що утворюється, потрібно зібрати, інакше вона осяде на дні банки та зіпсує смак напою.

5. Щоб банка не лопнула, поставте всередину звичайну столову ложку. Коли заповните слоїк рідиною, дістаньте її.

6. Закатавши кришку, переверніть банку догори дном і укутайте ковдрою до повного охолодження.

Найсмачніша їжа приховує в собі маленький секрет: в неї кидають завжди... дрібку любові.

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Знаменитий «Поцілунок» Клімта для збору коштів ЗСУ відтворив... російський фотограф

● АРТФРОНТ

Як всевітньо відома картина долучилася для допомоги українським захисникам

Артем ЧЕРНИЧКО, birdinflight.com

Російський фотограф Андрей Кеззін, який мешкає у Берліні останні вісім років, відтворив класичну картину австрійського художника Густава Клімта «Поцілунок» (1909). Світлина зображає українського військового і його кохану. Прототипами пари стали харків'яни Юлія Сіренко та її чоловік Юрій. Мета проєкту – збір коштів для військовослужбовців бригади «Холодний Яр», у якій служить Юрій. Історію подружжя розповіло видання The Art Newspaper

«Коли побачила фото, то одразу впізнала себе. У нас було багато «останніх» поцілунків, бо ми не знали, який із них насправді буде останнім...»

«ПОЦІЛУНОК» (2022)

Останні десять років Андрей Кеззін робив світлини, які він описує як «постмодерні копії Клімта». Уперше ідея створити воєнну версію «Поцілунка» прийшла до нього у 2014 році, коли росія анексувала Крим. У той час фотограф із дружиною і двома дітьми жив у Санкт-Петербурзі. Через посилення агресивної риторики кремля подружжя

переїхало до Берліна.

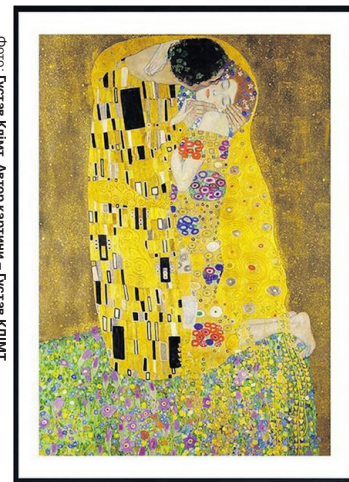
Через вісім років, коли росія вторглася в Україну, Кеззін вирішив реалізувати давню ідею. У Берліні він співпрацював з українською

сценографкою Ксенією Казиміровою. Вона розповіла йому історію своєї близької подруги Юлії Сіренко, яка тоді гостювала у неї, та її чоловіка Юрія. Перед військо-

«Ми з чоловіком стільки разів прощалися – і на кордоні, і в Україні, і коли він пішов в армію.»

Після російського вторгнення Юрій вступив до лав ЗСУ.

Так в оригіналі виглядає картина Густава Клімта «Поцілунок» (1909).

вою агресією рф пара якраз перебралася у нову квартиру в Харкові та готувалася віддати доньку у перший клас. З початком війни Юлія з дитиною і свекрухою виїхала до Берліна, а Юрій лишився вдома і згодом вступив до лав ЗСУ.

«ТЕПЕР ДЛЯ НАС КОЖЕН ЦІЛУНОК – ЯК ОСТАННІЙ»

Через деякий час жінка повернулася в Україну і почала займатися краудфандингом – вона забезпечує військових автівками, радіостанціями, їжею та медикаментами. «Чоловік пише мені СМС, коли ми можемо побачитися. Він повідомляє дату й місце, щоб я могла туди приїхати та провести з ним вечір», – каже Юлія.

Восьму річницю весілля Юлія та Юрій зустріли окремо. Однак вони отримали подарунок у вигляді фотографії, яка символізує їхнє кохання. Кеззін і Казимірова вирішили розповісти історію подружжя за допомогою мистецтва. Для створення знімка вони найняли двох моделей, схожих на Юлію та Юрія. На отриманому зображенні пара цілується під золотою ковдрою, стоячи у баракі з блакитними стінами. Поєднання кольорів відсилає до українського прапора. «Коли я побачила фото, то одразу впізнала себе. Ми з чоловіком стільки разів прощалися – і на кордоні, і в Україні, і коли він пішов в армію. Тож у нас було багато «останніх» поцілунків, бо ми не знали, який із них насправді буде останнім», – згадує Юлія.

Принт знімка з підписом автора продається за €500, всі отримані кошти передають бригаді Юрія. Також в інстаграм-пості фотографа вказані реквізити Юлії Сіренко для безпосередніх пожертвувань на потреби українських військових.

«Колись я зустріла казку...»

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ Соломійка температура. Тетяна гладила дівчинку по голівці: «Вже нічка. Треба спати. Сон відганяє хвороби від дітей. А я розповім тобі щось дуже цікаве. Колись я зустріла казку...»

Ольга ЧОРНА

Оксана і Тетяна були зведеними сестрами. Оксана – старша, Тетяна – молодша. Теплих стосунків між дівчатами не склалося. Та й різні вони були. Оксана – мовчазна, вродою не вирізнялася. Таня – гарненька, весела щебетушка.

Коли дівчата підрости, матір одягала свою Оксану краще. Хвилювалася, аби в дівках не засиділася. І тихо заздрила падчериці, за якою мало не з молодших класів хлопці очима стріляли.

Як почала дівувати Таня,

мачуха Люська сказала чоловікові:

– Буде так: спершу моя Оксана вийде заміж, а потім...

– А що, Тетянка хлопця має?

– Я просто сказала, як повинно бути.

Минав час, але ніхто Оксану заміж не кликав. Село рахувало їй роки. Люська злилася. Десь почувла, що в сусідній області живе ворожка, яка не одній дівці допомогла заміж вийти. Подумала: а чому б Оксану до неї не спроводити?

– Не поїду я, мамо, – вперлася донька. – По-перше, не вірю в жодні чари. Байки

то все. А, по-друге, не маю бажання сама в дорогу вирушати.

– То візьми з собою Таньку.

– А їй все це навіщо? Вона й без того від кавалерів відбитися не може.

– За компанію нехай їде.

Таню впрошувати не довелося. Дівчина ніколи не бачила ворожок. Тож було цікаво. Та й хотілося, аби Оксана врешті особисте життя влаштувала.

– Ти, доню, того... не ворожи собі, – шепнув перед дорогою Тані батько. – Гріхозна це справа. Як на долі написано, так і буде.

– Добре, тату.

Ворожка жила в старій хаті під лісом. Їй було, мабуть, літ під сотню, або й більше. Перед тим, як узятися за своє ремесло, запитала в Оксани:

– Ти змогла б відмовитися від найдорожчого, аби отримати те, за чим прийшла?

– А найдорожче – це що?

– У кожного воно своє.

– У мене нема багатства.

То й немає від чого відмовлятися.

Ворожка окинула Оксану дивним поглядом. А Тані сказала вийти з хати.

Дівчина трохи засмутилася, що не побачить, як відбувається ворожіння. Але розуміла: це ж не над її долею чаклують.

Продовження на с. 7

– Ти змогла б відмовитися від найдорожчого, аби отримати те, за чим прийшла?